

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs uz Rīgas pili, uz svinīgo pieņemšanu par godu inaugurācijai uzaicinājis arī reģionālo laikrakstu galvenos redaktorus.

Dziesmu un deju svētkos mūsējie uz visām skatuvēm

Deju uzvedumā *Mūžīgais dzinējs* iesaistīti 667 kolektīvi jeb 17 543 dejotāji. Tajā iekļautas 33 dejas.

XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētki Rīgā izskanējuši ļoti krāšņi un emocionāli iespaidīgi. Tajos iesaistījušies vairāk nekā 40 560 dalībnieku, 454 kori un 695 deju kolektīvi no 23 valstīm. Starp viņiem bija 651 Kuldīgas novada pārstāvis no 37 kolektīviem – tie bija 13 deju kolektīvi, seši kori, seši lietišķās mākslas un arī seši folkloras kolektīvi, trīs tautas mūzikas instrumentu kapelas, trīs vokālie ansambļi un viens amatiererteātris.

Lailas Liepiņas foto

Reportāžu skatiet 6.–7. un 12. lpp., kā arī portālā www.kurzemnieks.lv/

Rumbas pagastā: pie **Riežupes smilšu alu** saimnieces Ineses Štofregenas; lasīšanas tendences Mežvaldes bibliotēkā.

➔ 5. lpp.

Ventā atkal **atļauts peldēt.** ➔ 4. lpp.

Valsts kontrole izvērtējusi 11 vietvaras, arī Kuldīgas novada pašvaldību. ➔ 9. lpp.

30 jaunu zemessargu **nodevuši zvērestu.** ➔ 3. lpp.

No mediķu ikdienas: kož kukaiņi, čūska un suns, kāds applaucējas ar latvāņiem, cits trāpa ar cirvi. ➔ 3. lpp.

Ja iekož kukainis. Aptieciņu der papildināt ar ādu nomierinošām, atvēsinošām ziedēm un preparātiem, kas mazina alerģiju. ➔ 10. lpp.

Līna Mejnika, Ukrainas psihoterapeite, latviešu autoru darbu tulkotāja: „Pusotru gadu, kopš esmu projām no mājām, visu laiku ceru, ka karš drīz beigsies un varēsim atgriezties.”

➔ 8. lpp.

Piektdien, 14. jūlijā:

- Personība Inita Peniķe.
- Vides lapā: vai zini invazīvos augus.
- Kas jauns Rendā.
- Skolēni vasarā cītīgi strādā.
- Pētīt saknes – savu dzimtu.
- Kas ir festivāls *Trubadūrs*.

9 771 407 975 048 2 8

REDZĒJUMS

Māju izjūta

Monta Bērziņa

Esmu no Vānes, maza ciemata Tukuma novadā, bet, sākot vidusskolas gaitas, Kuldīga uz laiku kļuva par manām mājām.

Vidusskola jau gadu ir pabeigta, un savu laiku vairāk pavadu Rīgā studējot. Aizbraucot pie vecākiem vai satiekot draugus no skolas laikiem, saņemu jautājumu, vai izdevies Rīgā iedzīvoties.

„Māju izjūtu rada ne tikai cilvēki mums apkārt, bet arī vieta, kurā ar šiem cilvēkiem esam.”

Varu pateikt vienu – nē. Nevaru iedomāties, kam būtu jānotiek, lai Rīgā kādreiz kļūtu par manām mājām. Īpaši pēc tam, kad divus gadus dzīvoju Kuldīgā un iemīlēju šo pilsētu un tās mierīgo ikdienas ritmu.

Nevēlos piekrist vietējo iedzīvotāju teiktajam, ka Kuldīgā nav, ko darīt. Pirmajā gadā ikdienu bija apstādinājis kovidis. Pasākumi nenotika, dažādas iestādes durvis bija vērušas ciet. Pašai bija jāizdomā, kā sevi izklaidēt.

Es atradu visdažādākās lietas, ko darīt tepat Kuldīgā. Ir tik plašas iespējas doties garās, nesteidzīgās pastaigās, to laikā klausīties kādu podkāstu un redzēt, cik skaista daba ir pilsētas nomalē un cik noslēpumaini skaista ir pati vecpilsēta.

Bieži saka: māju izjūtu rada cilvēki. Aizbraucot uz Vāni pie ģimenes, es patiešām jūtos kā mājās, bet nevaru noliegt, ka, esot Kuldīgā, satiekoties ar tuviem draugiem vai kopā ar ģimeni pastaigājoties, spēju sajūties vēl vairāk nekā mājās. Māju izjūtu rada ne tikai cilvēki mums apkārt, bet arī vieta, kurā ar šiem cilvēkiem esam.

Interesanti, ka pāris gadu laikā ir izveidojušies tik dažādi iemesli, kāpēc es vēlētos atgriezties Kuldīgā. Tās ir draudzības, daudzveidīgas iespējas, attiecības un piederības izjūta, kas nevienā mirklī nav atkāpusies. Minu: tā varētu būt tāpēc, ka šeit piedzīvoju tik dažādus mirklus, kas palīdzēja augt, attīstīties, meklēt risinājumus un apzināties sevi. Kuldīga man palīdzēja izkāpt no komforta zonas, kādā es biju dzīvojusi Vānē, un, godīgi sakot, varu teikt paldies.

Zinu, ka dzīves ceļi mani var aizvest jebkurā virzienā, un nekur nav teikts, ka nākotnē atgriezīšos tieši Kuldīgā vai tās apkaimē, bet tas ir kļuvis par mazo sapni – veidot savu nākotni šeit.

MANUPRĀT

Neesam vairs bāreņu tauta

Pirms kāda laika Kuldīgas deju aprinča virsvadītāja Ramona Irbe intervijā teica: „Šie Dziesmu svētki izglāba Dziesmu svētkus.” Tagad varu piebilst, ka izdarīja vēl vairāk – cēla Latvijas tautas pašapziņu. Tiešām kopā augšup! Manuprāt, neviens, kas tajos bija vai vismaz televīzijā vēroja kādu no grandiozajiem pasākumiem, vairs nespētu teikt, ka Latvija ir nabadzīga valsts. Mēs vairs neesam bāreņu tauta (tā dzejniece Māra Zālīte tūkstošiem klātesošo uzrunāja Mežaparkā tautas manifestācijā Atmodas laikā 1988. gadā). Ir aizmirsts padomju okupācijas jūgs,

pārdzīvotas tādas sērgas kā kovidis un ekonomiskā krīze, spējam pat līdzēt kara nomocītajai Ukrainai. Mums ir tāda *Sidraba birzs*, kādas nav nekur pasaulē, – tūkstoši Dziesmu svētku estrādē un tūkstoši klausītāju vienā elpā. Mums ir krāšņi tautas tērpi. Skaistas meitas un stalti puisi no bērna līdz sirmgalvim skaņām, lokanām balsīm un raitu dejas soli. Izcili horeogrāfijas, kora un instrumentālās mūzikas, arī lietišķās mākslas meistari, folkloras zinātnieki. Šie Dziesmu svētki deva milzu enerģiju. Kaut pietiktu līdz nākamajiem!

Daina Tāfelberga

PIECI PAR VIENU

8. jūlijā notika Latvijas Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča inaugurācija. Ko no jaunā prezidenta sagaidāt un ko viņam novēlat, stājoties amatā? Kādi būtu svarīgākie uzdevumi?

GALVENAIS – NEPAGURT

1. Dainis Ivāns, sabiedrisko darbinieks, publicists, bijušais Latvijas Tautas frontes vadītājs: – Jaunajam prezidentam jāturpina tas, ko, manuprāt, par spīti dažādām runām un tenkām lieliski ir darījis iepriekšējais prezidents Egils Levits. Tas ir – stiprināt Latvijas latviskumu, godināt mūsu nacionālo pretošanās kustību un, protams, stiprināt arī demokrātiju. Edgaram Rinkēvičam es gribētu novēlēt, lai viņam būtu tikpat daudz spēka, cik bija, strādājot līdz šim. Manuprāt, viņš ir parādījis sevi kā ļoti enerģisku, gudru politiķi, kas spējīgs labi organizēt, savulaik būdams Aizsardzības ministrijas valsts sekretārs, prezidenta kancelejas vadītājs Valda Zatlera laikā un, protams, būdams aizsardzības ministrs.

IR ATPAZĪSTAMĪBA ĀRVALSTĪS

2. Andris Bērziņš, Latvijas Valsts prezidents no 2011. līdz 2015. gadam:

– Man šķiet, ka viņš zina un, ceru, arī saprot situāciju valstī, pazīst ļoti daudz cilvēku Latvijā, lai varētu strādāt sekmīgi. Viņam ir arī pietiekama starptautiskā pieredze un atpazīstamība, lai varētu Latviju pārstāvēt ārvalstīs. Domāju, ka tas kopumā dod viņam iespēju iet uz priekšu. Pieļauju, ka viņš ir pietiekami labi informēts par darba pamatvirzieniem. Esot valdībā, viņš zina, kāda situācija ir ekonomikā,

DZĪVOSIM – REDZĒSIM

3. Arnis Kaktiņš, sociologs, tirgus un sabiedriskās domas pētījumu centra SKDS direktors:

– No jaunā Valsts prezidenta es neko nesagaidu, vairāk esmu vērotājs. Par to, vai viņš būs populārs sabiedrības acīs, es teikšu: dzīvosim – redzēsim. Iepriekšējais prezidents Egils Levits nebija stiprs sabiedrības novērtējumā. Sabiedrība viņu vērtēja pat ļoti, ļoti zemu. Es domāju, ka šajā jomā negatīvā ziņa pārspēt Levitu varētu būt grūti. Kaut gan esmu diezgan optimistiski noskaņots saistībā ar Rinkēviča

ADAPTĀCIJA NEBŪS VAJADZĪGA

4. Maija Jankovska, Kurzemes NVO centra vadītāja:

– Esmu ļoti priecīga, ka mūsu jaunais prezidents ir Edgars Rinkēvičs. Viņš ir ļoti zinošs un noteikti labi tiks galā ar izaicinājumiem ārpolitikā. Viņš kā ārlietu ministrs politikā jau ir iekšā, un adaptācijas laiks nebūs vajadzīgs. Kas attiecas uz iekšpolitiku, man ir sajūta, ka viņam piemīt spēja uzrunājoši veidot attiecības ar sabiedrību. Veids, kādā viņš

PIEREDZE ĻOTI NODERĒS

5. Artis Gustovskis, Kuldīgas Digitālo inovāciju centra vadītājs:

– Prezidents vairāk ir simbols, nevis sola valstī ekonomiskās pārmaiņas. Viņš simbolizē valsts tēlu, inteliģenci, nācijas sirdsgudrību. Manuprāt, Rinkēviča kungs ir amatam ļoti atbilstošs, ir ļoti inteliģents. Manuprāt, bija viens no inteliģentākajiem ministriem mūsu valdībā, un viņam ir bijusi lieliska sadarbība starptautiskā līmenī, un tas ir ļoti svarīgi

Galvenais tagad ir nepagurt. Jāiestrādājas nebūs, jo viņš noteikti turpinās to, ko ir iesācis. Galvenais ir turēt tieši to pašu kursu uz Latvijas latviskošanu un – šobrīd jāsaka – arī uz atkrieviskošanu, jo mēs atkrieviskojam nevis Krieviju un krievus, bet gan paši sevi no padomju un arī Krievijas impēriskā mantojuma, kas mūs visu laiku bija smacējis.

Kad Rinkēviču ievēlēja, es biju ļoti gandarīts. Domāju, ka lieliski būtu bijis arī tad, ja būtu palicis iepriekšējais prezidents Levits, taču tagad viņš ir brīvs cilvēks, un viņš Latvijai nepazudīs, viņa prāta spējas, spožās analītiķa dotības mums tāpat būs vajadzīgas. Domāju, ka Rinkēviča kungs godam turpinās iesāktos.

izglītībā, veselībā un visās pārējās sfērās.

Man ir bijusi iespēja kopā ar Rinkēviču strādāt manas prezidentūras laikā, tāpēc droši atļaujos teikt, ka viņš gan pazīst šejienes situāciju un cilvēkus, gan ir atpazīstams ārvalstīs. Vadot prezidenta kanceleju, viņam bija arī izpratne, kā viss strādā.

Jaunajam prezidentam vēlū veiksmi un no savas puses esmu gatavs palīdzēt, cik vien varu un, protams, cik viņš to pats vēlēšies.

prezidentūru un uz kopējā fona viņš noteikti nav sliktāks iespējams prezidents, jāsaka, ka es biju arī ļoti optimistiski noskaņots attiecībā uz Levitu. Un man bija ļoti liela vilšanās. Tāpēc tagad prognozes neizsaku, bet gan saku tikai to, ka vērosim un tad jau redzēsim, kā jaunajam prezidentam ies. Lai arī precīzu datu par to, kāda pašlaik ir Rinkēviča popularitāte, man nav, grūti iedomāties, ka tā varētu būt sliktāka par to, kāda bija Levitam.

komunicē, manuprāt, nav augstprātīgs. Viņš ir zinošs un profesionāls un tajā pašā laikā prot nepazaudēt cilvēcību. Taču tās ir manas subjektīvās izjūtas, jo personīgi viņu nepazīstu. Ceru, ka jaunais prezidents vēl vairāk virzīs mūs demokrātiskas sabiedrības virzienā, kas ir arī iekļaujoša un iecietīga pret dažādību. Ceru, ka mentālajā ziņā stiprinās mūsu piederību Eiropas saimei, kur demokrātiskie ideāli un atvērtība ir vienas no pamatvērtībām.

tajā ģeopolitiskajā situācijā, kādā šobrīd esam.

Manā skatījumā izcilākā prezidente Latvijā ir bijusi Vaira Vīķe-Freiberga, bet varbūt Rinkēvičs kļūs par nākamo. Novēlu viņam izturību, veiksmi un spēju saglabāt to sirdsbalsi un inteliģenci, kas viņam piemītusi līdz šim. Šībrīža ģeopolitiskā situācija nav vienkārša, un ārlietu ministra pieredze viņam noderēs tagad, esot prezidentam.

Līga Gabrāne

Gaidām arī jūsu ziņu! To izdarīt ir vienkārši – portāla

www.kurzemnieks.lv labajā stūrī jāuzspiež uz ikonas **lesniegt ziņu**.

30 jaunu zemessargu

Zemessardzes 4. Kurzemes brigāde 29. jūnijā ar svinīgu pasākumu Kuldīgas Sv. Annas baznīcā sagaidīja 31. gadadienu. Tā sākās ar kapelāna Mārtiņa Burkes-Burkevica vadītu svētbrīdi, tad 30 jaunie zemessargi nodeva zvērestu.

Uzrunājot viņus, Zemessardzes 4. Kurzemes brigādes komandieris pulkvedis Andris Rieksts sacīja: „Pateicos katram jaunajam zemessargam, katram pilsonim, kas izvēlējies pievienoties Zemessardzei un būt daļa no valsts aizsardzības, jo tikai kopā mēs spējam aizstāvēt savu valsti un savas ģimenes.”

Salīdzinot ar laiku pērn, kad sākās karš Ukrainā, pašlaik to cilvēku skaits, kuri vēlas Zemessardzē iestāties, ir sarucis, taču tas joprojām ir vismaz par 20% augstāks nekā pirms Krievijas iebrukuma, skaidro pulkvedis A.Rieksts. Pagājušajā gadā 4. Kurzemes brigādē iestājās ap 500 jaunu zemessargu, bet Latvijā – ap 2500 cilvēku.

KATRAI VIENĪBAI SAVAS TRADĪCIJAS

Svinīgajā pasākumā notika virsseržantu standartu iesvētīšana un pasniegšana. Kā skaidro 4. Kurzemes brigādes virsseržants Jānis Jaunzemis: „Katra vienība – brigāde, bataljons, rota – ir unikāla, un katrai ir savas tradīcijas. Virsseržantu standartu tradīcijas mērķis ir ieviest priekšmetu – amata simbolu, ko virsseržants praktiski izmanto ikdienā.” Virsseržanta amata simbols ir šķēps un vimpelis. Šķēps simboliski ir vienības karoga sargs, bet vimpelis norāda uz amatu. Vienā pusē tam izšūts uzraksts *Virsseržants*, otrā – bataljona nosaukums.

Karavīriem un zemessargiem pasniegti apbalvojumi. Pulkvedis

Jaunie zemessargi Kuldīgas Sv. Annas baznīcā dod svinīgo zvērestu.

A.Rieksts veltīja pateicības vārdus tiem, kuri ir kopā ar Zemessardzi kopš tās pirmsākumiem. 1992. gada 30. jūnija pavēle *Par Zemessardzes novadu vienību izveidošanu* paredzēja piecas brigādes, tai skaitā 4. Kurzemes novada brigādi. Tajā tika iekļauts 41. Talsu, 42. Tukuma, 43. Saldus, 44. Liepājas, 45. Kuldīgas un 46. Ventspils bataljons.

Ritot laukum, Kurzemes novada brigāde piedzīvoja vairākas reorganizācijas, kuru rezultātā Talsu bataljons pievienots Ventspils bataljonam, Saldus bataljons – Kuldīgas bataljonam, 47. Grobiņas bataljons – Liepājas bataljonam, Tukuma bataljons – 51. Dobeles bataljonam.

Zemessardzes 4. Kurzemes brigāde aptver visu vēsturisko novadu un daļu Zemgales. Tās pakļautībā atrodas štābs Kuldīgā, trīs kājnieku bataljoni Liepājā, Dabē un Ventspilī, viens nodrošinājuma bataljons Kuldīgā un viens kaujas atbalsta bataljons Jelgavā.

MĀCĪBĀM CITS MODELIS

Katra jaunā zemessarga pirmais uzdevums ir apgūt militāro pamatapmācību. To var darīt gan

nepārtrauktā 21 dienas nometnē, gan pa mācību blokiem ilgākā laikā. Katrai pieejai ir savas priekšrocības. 4. Kurzemes brigāde šogad zemessargu pamatapmācību organizē pēc jauna modeļa. 21 dienas cikls tiks sadalīts trīs blokos, katrs ilgst septiņas dienas.

„Iepriekšējos gados jaunie zemessargi pamata zināšanas un iemaņas apguva nometnē un nedēļas nogalēs, taču konstatējām, ka labai apguvei nedēļas nogales ir ļoti īss laiks, tāpēc izstrādājām jaunu modeli,” skaidro pulkvedis A.Rieksts. Pamatapmācības trīs nedēļu tēmas sadalītas trīs blokos, katru nedēļu tiek apgūts viens. Pirmajā blokā dalībnieki iepazīst likumus un normatīvos aktus, kas saistoši zemessargiem, reglamentu, ierindas mācību, ekipējuma sagatavošanu, paplašināto pirmo palīdzību un ieroču mācību. Otrajā blokā jaunie zemessargi apgūst topogrāfiju, orientēšanos, sakaru un ieroču mācību un šaušanu, trešajā – lauka kaujas iemaņas un higiēnu lauka apstākļos.

Līga Gabrāne
Ivetas Rozenfeldes arhīva foto

AKTUĀLAIS JAUTĀJUMS

Kā jūs kā pilsētas iedzīvotājs vērtējat Kuldīgu?

Maiga Gailāne, pensionāre:

– Kuldīga ir ļoti skaista un patīkama pilsēta. Te ir skaisti – daudz parku, viss ļoti sakopts. Nevaru pat iedomāties, kā pietrūktu. Sabiedriskā transporta nepieciešamību neredzu, jo pilsētu var izstaigāt kājām. Visu ikdienā nepieciešamo Kuldīgā varu iegūt.

Diāna Pušilova, skolniece:

– Esmu kuldīdzniece, un pilsēta lielākoties man patīk. Protams, ir situācijas, kuras izraisa nepatiku. Tās ir reizes, kurās nākas iesaistīt policiju. Man ļoti patīk vecās ēkas un ielas. Kādreiz man pilsētā bija, ko darīt, bet tagad vēlētos, lai ir vairāk iespēju. Gribētu vairāk vietu, kur dažāda vecuma jauniešiem un bērniem sapulcēties un pavadīt laiku. Domāju, ka kultūras pasākumu piedāvājums spēj apmierināt jebkura vecuma iedzīvotājus. Veikalos arī varu atrast visu nepieciešamo un to, kas man patīk.

Aija Dūdiņa, kuldīdzniece:

– Mani Kuldīga apmierina. Ja tā ir iemīļota no bērnības, tad grūti pateikt, kas pilsētā nepatīk. Kuldīga ļoti attīstās, ir sakopta, skaista. Tā ir manāmi mainījusies visās jomās – notiek ēku restaurācija, ir uzlabojumi ielās. Domāju, ka Kuldīgas pašvaldībā strādā tādi cilvēki, kuri paši te dzīvo un grib redzēt, ka pilsēta ir skaista, patīkama tūristiem un pašiem kuldīdzniekiem. Uzskatu, kā pēc iespējas vairāk vajadzētu restaurēt vecās mājas, attīrīt Ventu. Protams, jābūvē mājas, lai jaunajām ģimenēm ir, kur dzīvot, jo tās ir Kuldīgas nākotne. Kuldīgā viss būs!

Inga Burkēvica, strādā Kuldīgas novada pašvaldībā:

– Pilsēta ir ļoti skaista. Pēdējo desmit gadu laikā tā ir attīstījusies. Man ļoti patīk Liepājas iela, Kaļķu ielas kvartāls. Pilsēta ir ļoti sakopta. Manuprāt, Kuldīgā viss ir. Katrai pilsētai ir sava odziņa, un te ir Ventas rumba un senās ēkas. Mēs nevaram no citas pilsētas kaut ko paņemt un ielikt savējā, jo tad kaut kas pazudīs. Pietrūkst lielu būvniecības veikalu, piemēram, *Depo*, jo tagad sanāk braukt uz Liepāju, lai tur iepirktos. Bet jāsaprot, ka tad iznīktu mazie veikaliņi. Pilsētas ielas un novada ceļus jau cenšas iespēju robežās uzturēt.

Gunita Ansons, šuvēja:

– Kuldīga ir forša pilsēta. Man patīk, ka te ir sakopts, ir parki, kur pavadīt laiku. Pilsētā pietrūkst kustības, dzīvīguma, nav cilvēku – visi ir aizbraukuši. Žēl uz to skatīties. Deviņdesmitajos te bija pilns ar cilvēkiem. Ziemas ir aukstas, bet cilvēki tāpat gāja un darīja, tagad vairs tā nav. Es tiešām to ļoti pārdzīvoju. Bija veikaliņš, uz kuru varēja skriet pēc radziņa, tur bija ļoti garšīgs saldējums.

Estrādē katru nedēļu bija pasākumi, reizēm pat trešdienā. Jauniešiem nav, kur izpausties. Jā, ir jauniešu centrs, liels pulciņu piedāvājums, bet jaunieši ir kūtri un izmanto tikai telefonus. Paši, dzīvojot Kuldīgā, esam pie pilsētas pieraduši, bet te ir tik skaisti!

Haralds Rumbenīks, pensionārs:

– Visu mūžu te esmu dzīvojis. Gadu gaitā iestāžu mājas kaut kā attīsta, bet vēsturiskās ēkas ne tik ļoti. Uzskatu, ka tūristiem būtu interesantāk redzēt atjaunotas mājas. Infrastruktūra ir sakārtota. Riteņbraucējiem ir, kur braukt. Nezinu, kāda situācija ir pilsētas nomalē, bet centrā viss ir droši. Kā pensionāram viss ir nedaudz par dārgu. Vecākiem cilvēkiem vajadzētu vairāk atlaides, lai apmeklētu kultūras pasākumus. Ir tādi koncerti, uz kuriem pensionāri gribētu aiziet, bet viņi nevar samaksāt naudu par biļeti.

Monta Bērziņa
Jēkaba Aleksandra Krūmiņa foto

NO MEDIĶU IKDIENAS

Kož kukaiņi, čūska un suns, applaucējas ar latvāņiem, trāpa ar cirvi

Par notikumiem stāsta Kuldīgas slimnīcas uzņemšanas nodaļas vadītāja Līga Vaģele.

30. jūnijs. Dienas gaitā ierodas pacienti ar sirdsdarbības traucējumiem. Vairākiem tiek izņemtas ērces. Citiem dažādas traumas: krūškurvja sasitums, brūce galvā, matu daļā, izmežģīta potīte, apakšdelma lūzums. Kādu sievieti sakodis suns.

1. jūlijs. Atved zīdaiņi, viņam iekaisuši kāju pirkstiņi. Septiņus gadus vecs bērns saēdies saulespuķu sēklas ar visu mizu, un radies iekšējs nosprostojums. Kādam bērnam augsta temperatūra, bet vairākiem pieaugušajiem – asinsspiediens. Ierodas pacienti, kuriem alergisku reakciju izraisījuši mušiņu kodumi. Citiem dažādas traumas: pirkstu sasitumi, lūzumi gan rokām, gan kājām, izmežģīta potīte.

2. jūlijs. Rīta pusē vairāki pacienti nāk paši ar dažādām terapeitiskām sūdzībām, bērniem ir vīrusu saslimšanas. Kāds bērniņš applaucējis roku, brūce tiek apkopta, un viņš var

doties mājās. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests (NMPD) atved bišu sakostu vīrieti, viņam radusies alergiska reakcija. Nodaļā tiek ievietots bērniņš ar piodermiju. Vīrietim uz pārsistas uzacs tiek uzlikta šuve. Šajā dienā ierodas daži pacienti ar saišu mežģījumiem un sastiepumiem. Ķirurģijas nodaļā ievieto vīrieti, kas kritienā sasitis ribas. Vairākus pacientus sakoduši kukaiņi, un ir alergiskas reakcijas. Sieviete, ko atved NMPD, tiek ievietota intensīvās terapijas nodaļā.

3. jūlijs. Terapijā tiek uzņemta sieviete ar muguras, galvas un vēdera sāpēm, augstu asinsspiedienu. Vairāki pacienti ar dažādām traumām – gūžas, elkoņa, kājas augšstilba, plaukstas u.c. ķermeņa daļu sasitumiem, izmežģījumiem vai lūzumiem, kas gūti dažādos sadzīves negadījumos. Nodaļā tiek stacionēti četri pacienti. Kāds kungs applaucējis ar latvāņiem. Vecāki atved bērniņus ar dažādām saslimšanām, tai skaitā vēdera sāpēm.

Kādu sievieti ievieto ginekoloģijas nodaļā.

4. jūlijs. No Saldus atved vīrieti alkohola reibumā ar sasistu acs plakstiņu. Tiek uzlikta šuve, pašvaldības policija viņu aizved mājās. Pacientu ar elpas trūkumu, ko atvedis izpalīdzīgs kaimiņš, ievieto intensīvās terapijas nodaļā. Atbrauc sieviete, kas sūdzas par sirds ritma traucējumiem. Cita ar cirvi trāpījusi kājā. Vairāki bērni ar vīrusa infekcijām, vienam iekodis irsis virs acs, un tur sapampis. Šajā dienā tiek izņemtas vairākas ērces.

5. jūlijs. Noslogota diena. Daudz pacientu ar terapeitiskām sūdzībām: sāpes vēderā, sirds un elpošanas problēmas. Jaunietis no Kanādas tiek ievietots nodaļā uz novērošanu alergijas dēļ. Cits pacients bērnu nodaļā tiek stacionēts ar čūskas kodumu. Vīrietis kritis no 2–2,5 m augstuma, ar lūzumiem viņu nākas vest uz Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīcu.

Pierakstījusi **Daina Tāfelberga**

„Tā tik bija dieniņa!”

„Tikai kopā augšup un kopā tālāk – vienā elpā, vienā dziesmā un vienā dejā – mēs spējam būt un spējam celt mūsu mīlo un vienīgo Latviju,” tā savā uzrunā Dziesmu un deju svētku noslēguma koncertā *Kopā augšup* Mežaparka estrādē svētdien sacīja jaunais Latvijas prezidents Edgars Rinkēvičs.

Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs.

Savukārt, nododams zvērestu Saeimas ārkārtas sēdē sestdien, 8. jūlijā, E.Rinkēvičs solīja: „Savas prezidentūras laikā es iestāšos par modernas un stipras Latvijas izveidi, par tiesisku un taisnīgu Latviju, par tautas labklājību, par iekļaujošu un cieņpilnu sabiedrību. Un to varam panākt, mums visiem strādājot kopā.”

Būdams aktīvs saziņā ar sabiedrību, prezidents sociālajos medijos par savu pirmo dienu jaunajā amatā ierakstījis: „Tā tik bija dieniņa!” Pēc zvēresta nodošanas un pils atslēgu saņemšanas no līdzšinējā prezidenta Egila Levita, ziedu nolikšanas pie Brīvības pieminekļa notika svinīgā pieņemšana Rīgas pilī par godu inaugurācijai un tikšanās ar Dziesmu un deju svētku virsdiriģentiem, rīkotājiem, koru un deju kolektīvu vadītājiem, kā arī ar Eiropas Savienības valstu misiju vadītājiem un vakarā deju lielkoncerts *Daugavas* stadionā.

Tā bija atmiņā paliekoša diena arī pirmoreiz uz Valsts prezidenta inaugurāciju aicinātajiem reģionālo laikrakstu redaktoriem, tai skaitā šo rindu autorei.

Ar katru no apmēram 1400 viesiem, kam ielūgumā norādīts konkrēts ierašanās laiks 15 minūšu intervālā, E.Rinkēvičs saseicinājās, un vairāk nekā divu stundu procedūru pilī jau ienākušie varēja vērot lielā ekrānā, klausoties muzikālu pavadījumu, cienājoties ar uzkodām, iemalkojot vai nu vīnu, vai ūdeni. Aicinātie (bijušie Valsts un Ministru prezidenti, vēstnieki, Saeimas frakciju vadītāji, ministri, pašvaldību vadītāji, aktieri, režisori, zinātnieki, ārsti, hokejisti, biedrību pārstāvji u.c.) ieradās kopā ar dzīvesbiedru, dēlu vai meitu, daži arī vieni. Ielūgumā bija norādīts, ka jāierodas smokingā un garajā vakartērpā, gandrīz visām dāmām bija garā kleita, bet daudziem kungiem arī uzvalks.

Kad visi ieradusies un, satikuši pazīstamos, draudzīgi tērgāja, pienāca mirklis, kad jaunais prezidents viesus īsi uzrunāja latviešu un angļu valodā, pēc tam bija iespēja piemiņai no svarīgā mirkļa kopā ar viņu nofotografēties.

21. septembrī E.Rinkēvičs svinēs 50. jubileju. Latvijas Universitātē viņš bakalaura grādu ieguvis Vēstures un filozofijas fakultātē, maģistra grādu – politikas zinātnē. Politiku un starptautiskās attiecības studējis arī Nīderlandē. Vēl vienu maģistra grādu ieguvis ASV Nacionālās Aizsardzības universitātē, vēlāk uzņemts tās Slavas zālē.

Bet darbu sācis kā *Latvijas Radio* žurnālists, gatavojot ārzemju ziņas, drīz pēc tam sācis strādāt Aizsardzības ministrijā, un tolaik viens no svarīgākajiem veikumiem bija NATO samita organizēšana Rīgā. Bet ārlietu ministra amatā aizvadījis 11 gadus, astoņus mēnešus un 11 dienas (kā

Valsts prezidenta Edgara Rinkēviča inaugurācija Rīgas pilī. Svinīgajā pieņemšanā kopā ar reģionālo laikrakstu vadītājiem arī šo rindu autore, *Kurzemnieka* galvenā redaktore Daiga Bitiniece (otrā no labās).

pats sarēķinājis). Valda Zatlera laikā bijis Valsts prezidenta kancelejas vadītājs.

Pašlaik tajā strādā 60 cilvēku, un jau ir zināma daļa no E.Rinkēviča uzaicinātajiem. Padomnieks ārlietās būs viņa līdzšinējais biroja vadītājs Ārlietu ministrijā (ĀM) Edvīns Severs. Padomnieks nacionālās drošības jautājumos – Aivars Puriņš, kurš Briselē pilda aizsardzības padomnieka pienākumus Latvijas pārstāvniecībā NATO, padomniece ekonomikas jautājumos – Irēna Emīlija Švilpe, Eiropas Komisijas pārstāvniecī-

bas Latvijā ekonomikas padomniece. Šveicē strādājošais Rīgas Tehniskās universitātes profesors, Latvijas pārstāvis Eiropas Kodolpētniecības aģentūrā Toms Torims būs ārštata padomnieks zinātnes jautājumos. Prezidenta kanceleju vadīs līdzšinējā ĀM parlamentārā sekretāre Gunda Reire, bet padomnieks komunikācijā būs Mārtiņš Drēģeris, kurš jau bija atbildīgs par ministra saikni ar presi.

Daiga Bitiniece
Valsts prezidenta kancelejas un Anetes Bitinieces foto

NO LIKUMSARGU IKDIENAS

Nepatīk apartamenti, muižā strādnieki piedzērušies

Stāsta Kuldīgas novada pašvaldības policijas inspektors **Augusts Teteris**.

3. jūlijs. Kuldīgas vecpilsētā apartamentu klients sūdzas par servisu. Ierodoties policijas inspektoriem, viņš ar saimnieku jau vienojies par pakalpojumu atbilstošu samaksu. Ventspils ielā nav nopļauti latvāņi – pārbaudām un nofotografējam. Slimnīca lūdz trūcīgu pacientu pēc medicīniskās apskates nogādāt uz mājām. Sūdzību par nenopļautu zāli, kā arī par nolūzušu zaru Riteņu ielā blakus autotirgotavai nododam *Kuldīgas komunālajiem pakalpojumiem*. Šķērsu ielas garāžās skan skaļa mūzika, apkārtējiem tas nepatīk. Pēc brīža līdzīgs izsaukums uz Zaļo ielu, kur dzīvokļa saimniekam pēc vārdadienas svinībām aizmirsies atskaņotāju pieklusināt.

4. jūlijs. Nīkrāces pagasta Dzeldā sūdzas par motociklistu, kurš regulāri braukā, bet tas stāv nekustināts – neviens ar to nav braucis. Kuldīgā no Melnās kolkas puses nāk melni dūmi: vīrietis sakūris uguns-

kuru un dedzina zāli.

5. jūlijs. Dzērāju no Pilsētas laukuma pārvedam uz izolatoru, lai atskurbst. Tiek uzrakstīti vairāki lēmumi par nepareizu auto novietošanu Baznīcas ielā. Kaļķu ielas kvartāla *Dunā* notiek svinības un skan skaļa mūzika. Izrunājamies ar organizatoru, lai netraucē apkārtējiem, bet pēc laika sūdzības saņemam atkal. Nākas braukt vēlreiz. Svinētāji ieiet telpās un durvis aizver, solot nevērt tās vaļā. Trīs lēmumi Stendes ielā par nepareizu auto novietošanu. Pilsētas laukumā pieķerts autovadītājs, kurš šķērso balto līniju. Skrundā, Kalēju ielā, notiek nelikumīga tirdzniecība.

6. jūlijs. Vairākām automašīnām stāvvietā Baznīcas ielā nav laika norādes. Liepājas ielā uz soliņa guļ piedzēries vīrietis, top soda lēmums. Cits atklāti dzer un bļautās pie veikala *Elvi* Skrundā. Kuldīgas-Skrundas-Embūtes ceļa 27. kilometrā autovadītājs, sākot braukt no autobusa pieturas, izraisījis avārijas situāciju. Pārbaudot dokumentus, at-

klājies, ka transportlīdzeklim nav OCTA. Lieta nodota Valsts policijai (VP). Liepājas ielā vairāki lieto alkoholu – sods. Pie Mucenieku un Dzirnāvu ielas guļ vīrietis ar redzamiem nobrāzumiem un sasitumiem, medicīniskā palīdzība viņu aizved uz slimnīcu.

7. jūlijs. Apbraukājot Skrundas pagastu, Jaunmuižā atklājas nenopļauti latvāņi. Nofotografējam, sākam pārbaudīt. Pie veikala *Elvi* Skrundā sods vīrietim par iedzeršanu. Snēpeles muižā atklājas, ka divi sezonas strādnieki darbavietā ir iereibuši – rakstām dienesta ziņojumu. Dārzniecības ielā krietni saauguši latvāņi, sākam pārbaudīt. Vairākas automašīnas nevietā vai bez laika norādes Baznīcas, Stendes, Liepājas un 1905. gada ielā. Pilsētas laukumā dzērājs guļ pie pulksteņa, vedam uz izolatoru. Piltenes ielā strīdēsot nopludinājusi dzīvokli. Cietušajai jāvērsas atbildīgajā dienestā. Kārtējo reizi pārbaudām kārtību lapenē L.Paegles ielā, un dažiem jauniešiem nākas par uzvedī-

bu aizrādīt.

8. jūlijs. Naktī Vārmē pieturā piedzēries vīrietis bļautās, vedam mājās, rakstām soda lēmumu. Liepājas ielā guļ sievietē, pamodinām, un viņa aiziet. Skrundā, Smilšu ielā, suns lec pāri žogam, saimnieks sola uzcelt augstāku. Kuldīgā, Diķa un Pils ielas krustojumā, automašīna uz ietves. Autovadītājs sola tā nedarīt un, sagaidījis iekāpjam bērnu, aizbrauc. Jaunmuižā bērni daudzās grants karjerā – iedzīvotāji satraukti, ka nenotiek nelaime. Pils ielā 4 atkal uz ietves automašīnu nolīcis cilvēks, kurš jau bija brīdināts. Kāds kuldīdznieks interesējas, kā rīkoties, ja kāds viņu vajā un izseko: jāvērsas VP.

9. jūlijs. Sods par nepareizi novietotu auto Pils ielā, trīs lēmumi un aizrādījums par to pašu Stendes, Baznīcas un Kalna ielā. Lauku ielā divi suņi sakāvušies. Viens aizvests pie veterinārārsta, dzīvnieki ir reģistrēti, un saimnieki izlīgst.

Pierakstījusi
Daina Tāfelberga

Mārtiņsalā atkal drīkst peldēties

Kuldīgas oficiālajā peldvietā Mārtiņsalā tagad drīkst peldēties – to apliecina Veselības inspekcijas 4. jūlija pārbaude, proti, ūdens mikrobioloģiskā kvalitāte atbilst prasībām, tāpēc peldēties ir atļauts.

Valsts monitoringā ņaņemts ūdens paraugs laboratoriskai testēšanai pēc mikrobioloģiskajiem rādītājiem, peldūdens kvalitāti pārbaudot arī vizuāli. Bet pašvaldība turpinās pastiprināti kontrolēt decentralizēto kanalizāciju Ventas tuvumā un tās reģistrāciju, papildus tiks ņemti ūdens paraugi mikrobioloģiskajām analizēm. Pašvaldība aicina peldētājus ievērot higiēnu, upes tuvumā nevest dzīvniekus un mudina iedzīvotājus nepieļaut neattīrīta ūdens noplūdi.

Aicina pielaikt policista profesiju

Šonedēļ Valsts policija divas dienas rīko atvērto durvju dienas interesentiem ar augstāko izglītību. **Piektdien, 14. jūlijā, 12.00 tāda būs arī Kuldīgā, Jelgavas ielā 65.**

Izmantot šo iespēju aicināti cilvēki, kuriem ir augstākā izglītība: tiesību zinātnē, civilajā un militārajā aizsardzībā, komerczinībās un administrēšanā, datorikā, sociālajās un cilvēkniecības zinātnēs, pedagogijā un izglītības zinātnēs. Dalībai jāpiesakās, aizpildot anketu vietnē www.vp.gov.lv. Varēs vairāk uzzināt par darba specifiku, vakancēm un nosacījumiem, lai kandidētu uz trīs mēnešu mācībām.

Smilšu alās turpina priecēt un attīstās

Rumbas pagasta Riežupes smilšu alās jau desmit gadus saimnieko Inese Štofregena. Teritorija, gadiem paejot, ir attīstījusies. Labiekārtots gan dabas parks, gan pieeja alām. Ekskursijas pa tām vada trīs gidi.

CĪTĪGI STRĀDĀ

Riežupes smilšu alu īpašniece I.Štofregena stāsta: „No februāra esam no ozolkoka atjaunojuši kāpnes, solus un tiltiņu. Kokmateriālus dabūju tepat mežā. Kā saka, dzīvē viens nav arājs. Es kā sieviete varu visu ko darīt un domāt, bet jāatzīst, ka bez vīriešiem iztikt nevar. Dabūju atļauju koku zāģēšanai. Ieraudzījām jauku ozolu, un znots kā reizi bija nopircis gateri. Lieliski viss sakārtojās. Dalījos ar savām idejām. Znots visu sazāģēja, bet īpaši vēlos uzteikt savu dzīvesbiedru Arni Uldriķi, viņš ļoti smagi strādāja un man palīdzēja. Iepriekšējos gadus atjaunojām ieeju alās. Dabas stihija diemžēl nobrucināja nost ieejai priekšu. Par laimi, neskarot alu iekšieni. Ir ieguldīts ļoti daudz darba. Un nav runa par darbu vien, bet arī par finansēm. Es ļoti centos atturēties no kredītu ņemšanas. Ziema ir ļoti gara. Arī kovids iztraucēja biznesa darbību. Neskatoties uz to, mēs nekur nepazudām! Cītīgi strādājām un naudu, kas nāca iekšā, novirzījām biznesa attīstībai. Esmu tāds cilvēks, kas nenopērk piecus televizorus un trīs mašīnas, bet pieņemu tūristus no visām pasaules malām. Šodien bija viesi no Amerikas, Austrālijas un, protams, Kuldīgas. Mēs, Kuldīga, varētu lepoties ar to, no cik dažādām vietām mums ir ciemiņi. Visu laiku tik darbojamies, lai gan šobrīd lietus iztraucēja zāles pļaušanu, bet neko nevar darīt.

Riežupes smilšu alu īpašniece Inese Štofregena gandarīta par smago darbu rezultātiem.

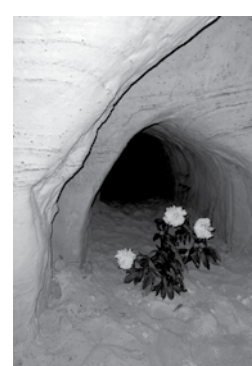
Atjaunotās ozolkoka kāpnes.

Atjaunotais ozolkoka tiltiņš.

Riežupes dabas parka takas posmā apskatāmi bijušie Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma kokapstrādes plenēra darbi, kurus Inese Štofregena pati atjaunojusi un krāsojusi.

Smilšu alās smiltis iespraustie ziedi noturas svaigi mēnešiem ilgi.

Ineses Štofregenas iekoptais rožu dārziņš, kas redzams pa ceļam, ejot pa taku uz smilšu alām.

Līdz Pilsētas svētkiem viss būs kārtībā – nopļauts un sakārtots! Pilsētas svētkos cilvēku plūsma mainās atkarībā no tā, kad un kurā vietā notiek pasākumi. Pati arī finansēju dažus no tiem – Aleksūpītes skrējieni un karnevālu. Žēl, ka šogad nav gājiena, – mums tas ļoti patīk! Gan jau cilvēki vēl atceras, ka mēs gājienā sevi prezentējām ļoti interesanti. Man ir tā: ja kaut ko daru, tad līdz galam, bet, ja ne, tad nedaru vispār! Te darbi ir katru dienu. Man patīk arī puķes, bet diemžēl šogad to nav daudz, jo tās meža zvēri apēd. Tas ir nepatīkami, bet esam mežā un žogu visam apvilkt nevaram.

Šeit 20 hektāri ir dabas parks. Man ir plāns tajā sastādīt kārtīgu rožu dārzu. Neliels aplītis jau ir iekopts, bet nesen meža zvēri to izbrādāja. Iesāku ar desmit rozēm, skatīšos, kā būs tālāk.”

PAR SMILŠU ALĀM

Riežupes smilšu alu kopējais garums ir apmēram divi kilometri. Pašlaik apskatāmi 460 metri pazemes eju, kas veido labirintus. Alas ir raktas trīs paaudžu laikā, to izveidotais labirints ir cilvēku roku darbs. Alas ir privātpašums, kas pārgājis no paaudzes paaudzē. Īpašniece un mantiniece trešajā paaudzē bija Gefija Štofregena,

bet no 2013. gada tā ir viņas meita Inese Štofregena. Smilšu alu baltās smiltis tika izmantotas stikla ražošanai Ilguciemā. Alās cauru gadu valda nemainīga gaisa temperatūra: +8 grādi. Ziemās alās mitinās astoņu sugu sikspārņi, kuri, neviena netraucēti, pārziemo, lai pavasarī dotos prom un ļautu tūristiem atkal apmeklēt alu labirintus. Alu smiltis cilvēki izmanto ārstnieciskos nolūkos, lai sildītu ar tām sāpīgās vietas, jo tās sevī ir uzņēmušas jūras sāļu labumus. Astoņu metru dziļumā zem zemes alās atrodas arī mīlestības zāle, tā ir iecienīta vieta jaunlaulātajiem. Ziedi, ko viņi

atstāj alu smiltīs, saglabājas bez ūdens mēnešiem ilgi.

PAR GEFIJU ŠTOFREGENU

„Mana mamma ir celmlauzis! Viņa ir smilšu alu īpašniece trešajā paaudzē. Kad viņa bija maza meitene, viņas vectēvs, kas bija pirmajā paaudzē, viņai norakstīja šo zemes gabalu ar visām alām. Mammai bija testaments, un 1992. gadā alas dabūjām atpakaļ savā īpašumā. Te nekā nebija – viss bija aizaudzis. Interesanti, ka padomju laikos jaunībā te skrējām. Komunisma laikā nevarēju teikt, ka šīs ir manas alas,” stāsta Inese Štofregena.

Bibliotēka ikvienam

Rumbas pagasta bibliotēkas vadītāja Madara Bļodniece plāno veidot radošo darbnīcu ciklu bērniem, kurā vecām grāmatām dotu otru iespēju un kopīgi izgatavotu šādus dekorus.

Mežvaldes bibliotēkā lasīšanas tendences nemainās, bet iestādes vadītāja Madara Bļodniece cenšas nodrošināt katram piemērotu literatūru, lai viņi ar interesi bibliotēku apmeklētu. Tiek rīkoti pasākumi dažādam vecumam.

DAIĻLITERATŪRA UN KRIMINĀLROMĀNI

M.Bļodniece stāsta: „Aktīvo lasītāju un pastāvīgo apmeklētāju kodols mums ir, arī pastāvīgie pasākumu apmeklētāji ir, viņi gan nav aktīvi lasītāji. Bibliotēka atvērta ikvienam, notiek arī daudzpusīgas aktivitātes, jāpieļāgojas dažādām grupām. Pamatā klienti ir no Mežvaldes, bet es divreiz nedēļā strādāju arī brīvā laika pavadīšanas centrā *Bukaiši*, kas atrodas Ventas ciemā. Arī tur ir savs lasītāju loks, ir iekārtota telpa ar grāmatām, pieejama gan

ārzemju, gan latviešu literatūra, kā arī ik pa laikam aizvedu jaunāko presi. Tai ir liels piedāvājuma klāsts. Ir cilvēki, kas nelasa daudz grāmatu, bet viņiem svarīgi ir lasīt presi. Ir arī cilvēki, kurus reizi mēnesī braucu apkalpot Novadnieku ciemā. Viņiem ar sabiedrisko transportu nav tik viegli tikt. Pārsvārā tie ir seniori.

Lasīšanas tendence diezgan ilgi ir nemainīga – tā ir romantiskā daiļliteratūra un kriminālromāni. Seniori ir vislielākie kriminālromānu cienītāji. Ir arī cilvēki, kas lasa tikai latviešu literatūru. Viņi man ir teikuši, ka ārzemniekus nesaprot, viņiem svarīgāka ir latviskā mentalitāte. Cilvēkiem visvairāk patīk tieši jaunumi – viņi paši seko līdzi, kas jauns iznācis. Piemēram, no autoriem iecienīta ir Emēlija Šepa. Viņa raksta detektīvus un kriminālromānus.

Reizēm izaicinājums ir piedāvāt kādas senākas grāmatas. Jāizdomā veidi, kā piedāvāt klasiku vai kādus labus, bet aizmirstus darbus. To cenšos panākt ar tematiskām literatūras izstādēm. Izdomāju tematu, piemēram, vasarā veidoju par ziedu mēnesi, vai arī ir grāmatas, kuras ir saulrieta krāsās. Cilvēkiem iedodu idejas par nākamajām grāmatām, ko izlasīt. Tā ir lielāka arī krājuma apgrozība.”

„Pašreizējās bibliotēkas telpas gandrīz divus gadus nebija pieejamas. Bijām pagaidu mītnē – trīsistabu dzīvoklī Mežvaldē. Tur bija neliels krājuma piedāvājums. Kopš pagājušā gada septembra esam atpakaļ atjaunotajās telpās un priecājamies, ka pandēmijas ierobežojumi mazinājušies un atkal var rīkot pasākumus.

DAŽĀDAS AKTIVITĀTES

Atjaunojām lasītāju klubu –

tā bija laba ideja. Cilvēkiem pandēmijā bija apnicis sēdēt mājās. Tagad atkal viņiem ir iespēja atnākt parunāties par literatūru un citām tēmām. Ja tas cilvēkus iepriecina, tad ir patīkami to turpināt. Notiek arī pasākumi bērniem, piemēram, radošās darbnīcas un galda spēļu pēcpusdienas. Ziemassvētkos arī pasākumi, kur apskatām svētku svinēšanas tradīcijas. Pieaugušajiem sadarbībā ar Rumbas pagasta kultūras darba organizatori rudenī un ziemā reizi mēnesī organizējam radošās darbnīcas, tajās var izgatavot interesantas un praktiskas lietas. Tā kā bērniem tagad ir brīvlaiks, plānoju veidot radošo darbnīcu ciklu un galda spēļu spēlēšanu. Kas interesētu vairāk, jautāšu viņiem pašiem.”

Lappuse tapusi ar Kuldīgas novada pašvaldības līdzfinansējumu.

Dziesmu un deju svētkos mūsējie

XXVII Vispārējie latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkos piedalījās 651 Kuldīgas novada pārstāvis no 37 kolektīviem.

Latvieši – tik dažādi un tik līdzīgi

Deju lieluzvedums *Mūžīgais dzinējs* atklāja Latvijas novadu dažādību. Ceļiniekam stāstu palīdzēja izstāstīt 667 kolektīvi jeb 17 543 dejotāji. Uzvedumā iekļautas 33 dejas, no tām 13 ir godalgota jaunrade, septiņas no skatuviskās dejas zelta fonda. Dažas izvēlējušies paši kolektīvi. Kuldīgas novada pārstāvji uzvedumu *Daugavas stadionā* izdejojuši četras reizes un var dalīties iespaidos.

DIVĀS DIENĀS – VISAS EMOCIJAS

Senioru deju kolektīva *Kuldīdznieks* vadītāja Ramona Irbe: „Šī bija skaista nedēļa! Tas jau ir tāds latvieša kods – gaidīt piecus gadus, tad trīs dienas strādāt melnu muti no rīta līdz vakaram un divās dienās izdzīvot visas emocijas. Man lielkoncerts šķita ļoti uzrunājošs, arī maniem bērniem skatītāju rindās patīcis. Liekas, ka šoreiz autori spējuši atrast taciņu uz katra sirdi. Koncerta valoda bija saprotama katram. Priecājos, ka dejās nāk jaunā paaudze: tai ir citi kritēriji, patīk cita mūzika, viņi auguši ar citām dejām.

Koncertam bija spēcīgs nobeigums. Vīzija, ko emocionāli uzbūra veidotāji: meita laukumā starp tūkstošiem dejotāju. Man radās sajūta – uz laukuma ir mana meita. Man patīka, ka beigās pievienojās virsvadītāji un skatītāji varēja arī viņus redzēt dejojām.

Daugavas stadionā kopā ar daudzajiem dejotājiem rakstus izdejo arī senioru kolektīvs *Kuldīdznieks*.

Priecēja arī tas, ka vadītāji varēja koncertus redzēt un tāpat kā dejotāji būt emocijās iekšā.”

TAUTAI SAPROTAMI

Tautas deju kolektīva *Venta* vadītāja Zita Serdante: „Energiski, jaudīgi, tautai saprotami. Lai sagatavotos, virsvadītāji iedeva ļoti labus materiālus. Es jutos tādā gaišumā! Varbūt tieši vienkāršība

ir lielais noslēpums. Noskatījies visus koncertus, un visos bija tādas laimes asaras! Pēdējā viss jau bija izraudāts.”

I DARBS, I ATPŪTA

Deju kolektīva *Snēpele* vadītāja Gunta Freiberga: „Esam paspējuši gan labi pastrādāt, gan atpūsties. Svētki vienmēr ir gaidīti, ne tikai pēc pandēmijas pauzes vien.

Pirms tam nekad nezinām, kā noritēs, bet vienmēr ceram uz ļoti labām emocijām. Tās arī dabūjām.”

JAUDĪGI UN ŽIPERĪGI

Senioru kolektīva *Kuldīdznieks* dejotāja Laima Mirdza Ostele: „Šogad uzvedums tāds žiperīgāks. Priecē tas, ka Kurzemes daļa beidzot bija dzīvelīga, jestra,

ne tikai ar svinīgi sērīgiem gabaliem. Nobeigumā šķita, ka visas tribīnes vibrēja, – tāds jaudīgs enerģijas sakopojums!”

„ESMU ĻOTI LAIMĪGS!”

Tautas deju kolektīva *Venta* dejotājs Marks Edgars Biezais pieaugušo svētkos piedalās pirmo reizi. 2013. gadā bijis bērnu un jauniešu svētkos: „Šeit bija liels izaicinājums, zīmējumi uz laukuma – ļoti skaisti, spēcīgi. Fināls tiešam kvalitatīvs! Visiem viss iemācīts – kolektīvi izpildījuši mājasdarbu, un likās, ka izdarīts ideāli. Esmu ļoti laimīgs! Noteikti turpināšu dejojot arī pēc svētkiem.”

TE VAIRĀK EMOCIJU

Kuldīdznieks Artis Gustovskis pirmo reizi piedalās kā dejotājs kopā ar Tukuma vidējās paaudzes kolektīvu *Dzūkste* un atklāj, ka izjūtas ir iespaidīgas: „Dejojot šķiet, ka pašam pāri pāriet skudru pūznis! Nudien jūtam stipra latviskā identitāte. Pirmo reizi kā skolēns Dziesmu svētkos 80. gados piedalījies ar kori. Tagad varu dejojot kopā ar mīļoto meiteni. Stipras emocijas bija mēģinājumā, kad uznāca milzīgas lietus gāzes! Visi uz brīdi pagāja maliņā, lai galīgi neizmirktu, bet stadionā lietū iznāk viens dzekss, kurš nodedo *Es izjāju prūšu zemi*. Tik skaisti un maģiski!”

Folkloras dienā – jestra un lepna dižošanās

Folkloras dienā Rīgā uz skatuve Vērmanes dārzā un Esplanādē, arī laukumā pie Brīvības pieminekļa savu garamantu pūru rādīja kuldīdzniece Liesma Lagzdīņa, Alsungas *Suitu sievas un Suitu dūdenieki*, *Gudenieku suiti*, *Basu suiti*, *Ēdol's ķīst' un Rudbāržu Kamenīte*.

Vērmanes dārzā satiekam *Suitu dūdeniekus*, kuru vadītājs Juris Līpsnis stāsta: „Mums jāraujas uz divām pusēm, jo desmit minūtes jāuzstājas pulksten piecos, pirms sešiem jāspēlē ar *Suitu sievām* Esplanādē, bet vakarā piedalīsies novada uzņācienā koncertā *Kopā augšup* Mežaparka estrādē. Vērmanes dārzā spēlēs četrus gabalus. To, ko spēlējam Mežaparkā, iznāk pārskatot citā tonalitātē – orķestris nevar pielāgoties. Mums jāspēlē Fa mažorā, bet tam der tikai Re vai Sol mažors. Savukārt Vērmanes dārzā jāspēlē mūsu skanējumā, un iznāk dūdas skaņot

Folkloras kopa *Suitu dūdenieki* muzicē Vērmanes dārzā.

atpakaļ. Kā tas notiek? Ar parasto līmlenti aizlīmējam dažus caurumiņus ciet, lai gaiss neiet cauri. Noslēguma koncertā jāspēlē tikai minūti, taču tā ir mūsu minūte, tāpēc lielā skaņošana ir tā vērtā!”

Etnogrāfiskais ansamblis *Gudenieku suiti* pēc pādes dīdīšanas

rituāla uz Vērmanes dārza mazās skatuves nāk smaidīgi un enerģijas pilni. Vadītāja Skaidrīte Daugule: „Izdomājām rādīt kristību rituālu, jo to Gudenieku suiti piekopj no paaudzes paaudzē. Mums līdzī ir gan bērns, gan kristāmās drēbes, bruslaks, krekliņš, arī

Rudbāržu folkloras kopa *Kamenīte* vadītāja Zenta Dene novēlēja: „Baudiet skaisto laiku, kamēr *Kamenīte* ir Rīgā! Kur mēs, tur saule spīd. 23 gadus strādājam; brīdī, kad mums jādzied, ir vislabākie laika apstākļi, kādi vien tai gadalaikā iespējami.”

pastalas un zeķes.”

Basu suiti atbraukuši padīžoties ar vairākiem tradicionālajiem

tērpiem. Vērmanes dārza skatuve *Tēva sēta* katra suitene iejutusies savā lomā. Vadītāja Dace Nasteviča

Laila Liepiņa,
Amanda Gustovska,
Lailas Liepiņas foto

uz visām skatuvēm

Liela kopība un milzīgs enerģijas lādiņš

Dziesmu svētku noslēguma lielkoncertā *Kopā augšup* Mežaparkā uz jaunās skatuves *Sidraba birzs* kāpa 449 kori, 89 deju kolektīvi, 61 pūtēju orķestris, apvienotais koka ansamblis un citi mākslinieki, kas vienotās iecienītākajās kordziesmās no zelta fonda līdz pat mūsdienai darbiem.

BEZ ASARĀM NEIZTIKT

No skatītājiem stāvētās bija dzirdams savilņojums – viņiem šķita, ka tik daudz apmeklētāju piedzīvots pirmo reizi. Mežaparkā virmoja latviskais gars un svētku izjūta ne vien dziedātāju vidū, bet arī stundu garā rindā ēdināšanas zonā, draudzīgi pulcējoties pie galdiņiem, kur, lai nepalaistu garām nevienu dziesmu, koncerts tika atskaņots viedtālrunos.

Pirms koncerta vaicājām, kāda ir sajūta atrasties uz milzīgās skatuves starp tik daudziem. Kuldīgas jauniešu kora *Lai top!* dalībniecei Izabellai Lībai Titovai šie ir pirmie svētki, un jau ģenerālmēģinājumā aizkustinājums bijis tik liels, ka birušas asaras: „Pirmajā koncertā raudāju jau pirmajās divās dziesmās. Ģenerālmēģinājumā asaras nesavaldīju, tiklīdz atskanēja pirmie vārdi dziesmai *Lec, saulīte*. Pēc tam raudāju visas atlikušās dziesmas! Mārtiņš Stebulis teica, ka raudam esmu arī nofilmēta. Šovakar noslēguma koncertā, domāju, emocijas būs vēl piesātinātākas!” Noguruma pēc pirmajiem koncertiem ne-

Tūkstošiem savilņotu dziedātāju uz Mežaparka skatuves *Sidraba birzs* vienojas spēcīgās emocijās.

esot: „Katru reizi savilņojums rodas no jauna. Uz skatuves ir milzīga enerģija – tur uzkāpjot, nogurums ir zudis.” Koristi apmeklējusi arī dalībnieku balli *Daugavas* stadionā pēc lieluzveduma *Mūžīgais dzinējs*: „Tur gāja labi – dejojām, nemanot, kur palikusi visa nakts!”

ENERGIJA RODAS DZIEDOT

Skrundas sieviešu korim *Sonante* iespaidi dažādi, stāsta Dace Truksāne. „Man patika. Domāju, ka tiem, kam kaut kas nepatika, lielu lomu spēlēja nogurums.” Vineta Rožkalne atklāj, ka Dziesmu svētku pieredze diezgan liela, tāpēc visas zina, kas jāņem līdzi un cik daudz var ballēties, lai enerģija vēl būtu: „Kad aiziesim līdz estrādei, tā radīsies. Un arī tiem, kam mēģinājumos kas nepatika, šovakar emocijas ir lielas un citādas.” Korim tuvākas ir noslēguma koncerta dziesmas: „Tajās rodas liels savilņojums – pa ķermeni skrien skudriņas, un izsprūk kāda asara.”

Kuldīgas un Ventpils deju apriņķa virsvadītāja Ramona Irbe par svētku noslēguma koncertu teic: „Šogad Mežaparkā piedalās tik daudz deju kolektīvu kā nekad! Citus gadus ir vien pāris deju, bet šoreiz daudz. Parasti vieni saka, ka ir Dziesmu svētki, otri – ka Deju svētki. Ļoti labi, ka radošā komanda mēģinājusi parādīt: tie ir gan Dziesmu, gan Deju svētki, jo latvietis gan dzied, gan dejo.”

Etnogrāfiskais ansamblis *Gudenieku suiti* rāda rituālu *Pādes dīdišana*, kurā mazu bērniņu iešūpo un izdzied visa laba vēlējumus.

Kuldīgas stāstniece Liesma Lagzdiņa skatuvē *Tēva sēta* sanākušajiem stāsta par senajiem laikiem.

Etnogrāfiskais ansamblis *Basu suiti* izspēlē sadzīves ainiņu ar ikdienas darbiem.

tērpusies Basu mājas tērpā: „Katrai ir sava aube un savs tērps, kā nu kura pa smuko gājusi uz kāzām, baznīcu un kur tik vēl ne.” Viņas rādot to daļu no skates, kas žūrijai neesot patikusi: „Parādījām, kā rit mājas dzīve, tāpēc līdzi ir slota,

vērpjamais ratiņš, dzijas kamolītis un citas lietas. Mēs šo priekšnesumu izvilcām kā zelta gabaliņu! Bet skatē laikam gaidīja ko cēlāku.” Biruta Lagzdiņa saka – mājas dzīve ir ļoti laba tēma, jo katra varot ko pielikt no sevis.

Pie Brīvības pieminekļa satikām folkloras kopu *Kamenīte* no Rudbāržiem. Vadītāja Zenta Dene stāsta: „Esplanādē dziedājām programmas daļā *Cel mani, māsiņa, lielajā godā*, kuras vēstījums ir tāds, ka jaunajiem pašiem vien

grūti izvēlēties otro pusīti, dažreiz noder padomdevējs mātes, tēva vai krustvecāku personā.”

Vērmanes dārza skatuvē *Tēva sēta* varēja klausīties kuldīdzniecei L.Lagzdiņai: „Esmu angažēta kā stāstniece, man jāstāsta peksti-

ņi.” Kad painteresējamies, vai repertuārs sagatavots, Liesma tīri vai apvainojas: „Kad man kas ir trūcis? Ko gribēs dziedēt un kādi ģīmji būs priekšā, tāds arī būs stāstījums. Kad atvērsu muti, tad zināšu.”

Lēmums bija jāpieņem divās minūtēs

Ar ukraiņieti LĪNU MEĻNIKU tiekamies Starptautiskajā Rakstnieku un tulkotāju mājā Ventspilī. Viņa šeit jūlijā pavada divas nedēļas, lai netraucēti varētu nodoties tulkošanai, rakstīšanai, rediģēšanai. Zinot, ka viņa Latvijā dzīvo vairāk nekā gadu un labi prot latviešu valodu, vaicāju: „Kā jūs jūtaties savās otrajās mājās Latvijā?” Līna nedaudz aizdomājas un tad atbild: „Lai arī Latvijā man ļoti patīk, par savām mājām es tomēr varu saukt tikai Ukrainu.”

Viņa kopā ar mammu uz Latviju atbrauca no Vinnicas drīz pēc tam, kad pagājušā gada februārī sākās Krievijas iebrukums Ukrainā.

SARUNA NOTIEK LATVISKI

Pēc izglītības L.Meļnika ir psihoterapeite, taču nodarbojas arī ar tulkošanu. Viena no valodām, kuru viņa zina un no kuras tulko tekstus, ir latviešu. Viņa tulkojusi Noras Ikstenas, Māras Zālītes, Jāņa Akuratera un citu rakstnieku darbus. Saprotams, ka mūsu saruna notiek latviešu valodā.

„Pusotru gadu, kopš esmu projām no mājām, es visu laiku domāju par atgriešanos un joprojām ceru, ka karš drīz beigsies un mēs varēsim atgriezties.”

L.Meļnika atzīst, ka latviešu valodu sākusī apgūt dažādu nejausu sakrītību dēļ. „Es mēdzu teikt, ka tas ir liktenis,” saka tulkotāja. Ideja par literatūras tulkošanu radusies, jo, studējot psiholoģiju, Līna atklājusi, ka viņai tā ļoti padodas. „Lai iegūtu pielaidi angļu valodas eksāmenam, mums bija jāiztulko divdesmit zinātniskie raksti no angļu valodas ukraiņu valodā. Man bija ļoti interesanti to darīt, un man tas padevās viegli. Par tulkotajiem tekstiem saņēmu ļoti labas atzīmes, un man pat vairs nebija jākārto eksāmens,” stāsta L.Meļnika. Viņa pieļauj, ka šis talants viņai iedzimis no tēva – Viktora Meļnika, kurš ir rakstnieks, dzejnieks, tulkotājs un žurnālists. „Viņš tulko no piecpadsmit valodām. Viena no tām ir latviešu. Piemēram, viņš ir atdzejojis Māras Zālītes dzeju ukraiņu valodā. Patlaban izdošanai tiek gatavota viņa tulkotā Jāņa Akuratera grāmata *Kalpa zēna*

vasara un es to rediģēju. Taču mans tēvs visvairāk tulko no bulgāru un poļu valodas, un viņš man ir teicis, ka šobrīd viņu šis virziens interesē vairāk,” skaidro L.Meļnika.

Kopš studiju laika Līna ieguvusi pārliecību par to, ka viņai padodas svešvalodas un tulkošana, un viņa vienlaikus ar citiem darbiem turpinājusi arī tulkot, sākumā vairāk gan tieši zinātnisko literatūru.

LIECINIEKA TRAUMA

Kā psihoterapeite L.Meļnika strādājusi ar tiem ukraiņiem, kuri piedzīvojuši 2014. gada karu Donbasā un Krimas okupāciju. „Trīs gadus es mūsu pilsētā Vinnicā strādāju ar bēgļiem, kuri brauca no Krimas, Doneckas un Luhanskas apgabala. No sākuma ar bērniem, pēc tam ar ģimenēm, kuras piedzīvojušas tuvinieka nāvi. Pēc tam es piedzīvoju izdegšanu. Tas bija 2017. gadā, toreiz neviens īsti nezina, kas tas ir, un nevarēja man paskaidrot, kas ar mani notiek. Tagad zinu, ka to sauc par sekundāro jeb liecinieka traumu. Uzklāusot cilvēkus, kuri stāstīja par savām karā gūtajām traumām, es tās piedzīvoju kā lieciniece,” stāsta L.Meļnika. Lai palīdzētu sev atgūties, viņa meklējusi hobiju, kas ļautu pievērst domas kaut kam citam, un par šādu vaļasprieku kļuvis daiļliteratūras tulkošana.

Iesākumā L.Meļnika domājusi, ka tulkos kādu darbu no poļu valodas, jo ukraiņu un poļu valoda ir radniecīgas un šo valodu nav grūti apgūt. Taču šajā ceļā bija dažādi šķēršļi, piemēram, lai piedalītos ar literatūru saistītā pasākumā Polijā, L.Meļnikai nācies divus mēnešus gaidīt vīzu. Pamazām Līna nonākusi pie domas par latviešu literatūras tulkošanu, un viņa vērsusies arī Latvijas vēstniecībā Ukrainā, kur bijusi ļoti pretimnākoša attieksme un sadarbība, tas arī nospēlējis zināmu lomu. „Es kopumā esmu tulkojusi no trim valodām – bulgāru, angļu un latviešu. Taču man šķiet, ka tulkot no latviešu valodas man patīk vislabāk. Man patīk izaicinājumi, un latviešu valoda man tādus spēj sagādāt. Salīdzinoši bulgāru valodas gramatika man šķiet ļoti viegla,” atzīst L.Meļnika. Pašlaik viņa tulko tikai no latviešu valodas. Kad vaicāju, kurš no tulkotajiem latviešu autoru darbiem viņai pašai patīcis vislabāk. L.Meļnika atbild: „Mana mīļākā grāmata vienmēr ir tā, ko tulkoju konkrētajā brīdī. Es mēģinu iedzīvoties, domāt un just

„Esmu ļoti gandarīta par to, ka Latvija sniedz tik lielu atbalstu Ukrainai,” saka Līna Meļnika.

kā autors. Tā ir identificēšanās, kas nepieciešama, lai iznāktu labs tulkojums. Svarīgi ir saprast ne tikai vārdus, bet arī to, ko autors ar tiem ir gribējis pateikt, un tas ir darba simboliskais līmenis. Varbūt šajā ziņā man palīdz arī mana profesija – psihoterapija.”

VALODA ATKLĀJ PASAULI

Iepazīstot latviešu literatūru un arī pašus latviešus, Līna secinājusi, ka būtisks tilts uz sapratni ir tieši valodas zināšana. „Manuprāt, latviešus un latviešu kultūru nevar pa īstam iepazīt, nezinot valodu. Ja tu runā ar latviešiem krieviski vai angļiski, tev neizdosies. To var aptvert tikai latviešu valodā. Kad sāku runāt latviski, es sapratu, ka šī pasaule man sāk atklāties. Man šķita, ka latvieši tikai tad atklāj savu patieso būtību. Taču es nekad nepiekrīstu tam, ko dažreiz saka par latviešiem, – ka viņi ir vēsi. Manuprāt, latvieši ir ļoti silti un sirsnīgi, tikai sākumā, iespējams, ietur zināmu distanci,” stāsta tulkotāja. Kad pagājušā gada februārī sācies Krievijas iebrukums Ukrainā, viņai nav bijušas ne mazākās šaubas: ja tāda nepieciešamība būs, tad latviešu draugi viņai palīdzēs.

PĀRI GALVĀM LIDOJA RAĶETE

L.Meļnika ar mammu projām no Ukrainas devās dažas dienas pēc iebrukuma. „Lūzuma punkts bija tas brīdis, kad pāri manai galvai laidās raķete. Mēs ar mammu skrējām no dzīvokļa uz pagrabu, gribot to izmantot kā patvērumu, satikām kaimiņot ārā jau pie pagrabā, bet, kad redzējām raķeti, mēs visi trīs sastingām un vairs nespējām pakustēties, kaut gan stāvēt ārā bombardēšanās laikā ir ļoti bista-

par to, lai ikvienam bērnam būtu droša bērnība. „Es galvenokārt strādāju ar ukraiņiem, kuri ir aizbēguši no kara. Daudzi no viņiem ir no okupētajiem Ukrainas apgabaliem un Latvijā nokļuvuši, dodoties cauri Krievijai,” stāsta psihoterapeite.

L.Meļnika atzīst, ka bija jāpaiet apmēram pusgamam, kad viņa sapratusi, ka došanās uz Latviju ir bijis pareizs lēmums. Gan viņa, gan mamma šeit jūtoties labi. Arī mamma esot sākusī mācīties latviešu valodu – pašmācības ceļā. Piemēram, vienu dienu viņa pārsteigusi Līnu, ienākot virtuvē un latviski sakot: „Es gribu sīpolu.”

JŪT MĪLESTĪBU UN ATBALSTU

Kad mūsu saruna skar tēmu par iespējamo atgriešanos Ukrainā, L.Meļnika piemin ukraiņu rakstnieci un dzejnieci Viktoriju Ameļinu. „Viņa bija trīs gadus jaunāka par mani un bija Krematorskā tajā kafejnīcā, kurā uzsprāga Krievijas raidītā raķete. Tas notika 27. jūnijā, un Viktorija Ameļina no gūtajiem ievainojumiem nomira slimnīcā 3. jūlijā. Apmēram pirms gada viņa uzrakstīja dzejas rindas, kuras precīzi raksturo arī to, kā es jūtos,” stāsta Līna. Šis dzejolis nav atdzejots latviski, bet L.Meļnika paskaidro tā galveno domu. Proti, tas runā par to, ka tad, kad visā Ukrainā skan trauksmes sirēnas, ir sajūta, ka visus ved uz nošaušanu, taču mērķē tikai uz vienu cilvēku, un tikai šodien tas neesi tu, bet kāds cits.

„Man patīk izaicinājumi, un latviešu valoda man tādus spēj sagādāt.”

„Pusotru gadu, kopš esmu projām no mājām, es visu laiku domāju par atgriešanos un joprojām ceru, ka karš drīz beigsies un mēs varēsim atgriezties,” saka L.Meļnika. Taču viņa kā psihoterapeite saprot, ka šajā situācijā nevar arī sastingt un gaidīt, jo tas ir drošs ceļš uz depresiju. Ir jādzīvo, jāiet uz darbu, jāadaptējas tajā vietā, kur esi. Viņai vērtīgs šķiet amerikāņu psihoterapeites Paulīnes Bosas (*Pauline Boss*) teiktā: kara bēgļiem ir jāpatur prātā, ka var būt divas iespējas – varbūt jums būs, kur atgriezties, bet varbūt nebūs. Un jautājums ir, ko jūs darīsiet tad, ja nebūs. „Tas nozīmē, ka tu katru dienu dzīvo divas dzīves, un tas ir ļoti grūti,” saka L.Meļnika.

Lai arī par mājām Līna sauc tikai Ukrainu, viņa atzīst: „Man ļoti patīk Latvija, tās cilvēki un kultūra. Esmu ļoti gandarīta par to, ka Latvija sniedz tik lielu atbalstu Ukrainai, rūpējas par bēgļiem. Es šeit patiešām saņēmu mīlestību un atbalstu.”

Līga Gabrāne

Līnas Meļnikas arhīva foto

Publikāciju atbalsta Nordic Culture Point.

Līna Meļnika no latviešu valodas ukraiņu valodā tulkojusi:

- Jāņa Akuratera stāstu *Deģoša sala*
- Noras Ikstenas romānus *Mātes piens*, *Dzīves svinēšana*, *Amour fou*
- Māras Zālītes romānu *Pieci pirksti*
- sešas bērnu grāmatas projektā *Baltijas autoru īsgrāmatīņas*: Jāņa Joņeva *Anete un Moriss*, Laura Gundara *Kas ir Stella*, Rāsas Bugavičutes *Rokas, kurās piedzimt*, Osvalda Zebra *Albatross*, Ineses Paklones *Zīmējumi no kļusuma*, Agneses Vanagas *Mēmi kā zivis*
- Dailas Ozolas grāmatu bērniem *Klik-klik*

Līdzdalības tradīcija ir jāveido

Lai novērtētu, kā pašvaldības iedzīvotājus informē un pēc to viedokļa taujā ne tikai vēlēšanu laikā, bet arī ikdienas lēmumos, Valsts kontroles revīzijā izvērtētas 11 Latvijas vietvaras, to skaitā Kuldīgas novada pašvaldība. Secinājumi nav glaimojoši. Taču eksperti norāda, ka daļa atbildības ir arī sabiedrībai, kas komunikācijai nav īpaši atvērta. Diskusiju kultūra vēl jāveido, un pašvaldību uzdevums ir to veicināt.

IESAISTĒ LĒMUMU PIENĒMŠANĀ – ZEMA

Valsts kontroles eksperti sagatavojuši ziņojumu *Iedzīvotāju līdzdalība – neizmantota iespēja kvalitatīvu lēmumu pieņemšanai pašvaldībās*, kurā secināts, ka nevienā vērtētajā pašvaldībā nav izstrādāta kārtība, kā lēmumu pieņemšanā tiek iesaistīti iedzīvotāji. Lielākoties viedoklis tiek prasīts tad, kad pašvaldībām to nosaka likums, piemēram, apspriežot attīstības plānošanas dokumentus. Savukārt plānu ieviešanā, saistošo noteikumu un infrastruktūras projektu izstrādē, novērtēšanā un aktualizācijā iedzīvotāju dalība paredzēta ļoti retos gadījumos.

IEDZĪVOTĀJI NEREDZ JĒGU

Līdzdalību mazina arī negatīva pieredze. Iesaistot cilvēkus sabiedriskajā apspriešanā un saņemot viņu priekšlikumus, lielākā daļa pašvaldību nesniedz atgriezenisko saiti. Norādīts arī uz Kuldīgas novadu, kurā pēc plānošanas dokumentu apspriešanas tiem, kuri iesaistījušies, nav paskaidrots, vai priekšlikums ņemts vērā un dokumentā tiks iestrādāts vai ar kādu pamatojumu tas noraidīts.

Valsts kontroles pārstāvis Edgars Korčagins uzsver, ka „lielākoties pašvaldības sniedz formālu atbildi – pieņemts zināšanai”. Tā tiek mazināta motivācija iesaistīties, jo rodas sajūta, ka tam nav nozīmes. Atgriezeniskās saites trūkumu E.Korčagins dēvē par hronisku kaiti. Tā publiskā vara parāda, ka iedzīvotāju domas nav vērā ņemamas. 85% aptaujāto norādījuši, ka lēmumu pieņemšanā nepiedalās. Tikmēr vairākas pašvaldības uz kritiku jau atbildējušas, ka iedzīvotāji paši ir kūtri un neieinteresēti.

Profesore Ilva Skulte: pašvaldībai jāatrod katrai iedzīvotāju grupai atbilstošs informācijas kanāls.

JĀIESAISTA JAUNIEŠI

Jau desmit gadus pašvaldībām ir pienākums veidot institucionālu sistēmu darbam ar jauniešiem, un Kuldīgas pašvaldība to izdarījusi. Taču visur tas nav noticis. Turklāt pat tur, kur jauniešu dome un centri darbojas, tās nevis dara to, kas būtu jāda-

85% aptaujāto Latvijas iedzīvotāju atzīst, ka pašvaldības lēmumos neiesaistās. Tikmēr vairākas pašvaldības uz Valsts kontroles kritiku atbildējušas, ka cilvēki paši ir kūtri un neieinteresēti.

ra, bet aprobežojas ar to, ka rīko jauniešiem pasākumus, secina E.Korčagins. Pašvaldības pietiekami neizmanto mobilo darbu – tās gaida, kad jaunieši nāks pie tām, nevis dodas pie viņiem pašas. Nav arī skaidru un novērtējamu mērķu, ko darbā ar jaunatni pašvaldības vēlas sasniegt.

IZMANTO NEPOPULĀRUS KANĀLUS

Valsts kontroles vērtējumā pašvaldības pārlieku koncentrējas uz nepopulāriem informācijas kanāliem. Par tādu tiek uzskatīta arī mājaslapa. „Savukārt sociālajos tīklos pašvaldības *klibo*, jo neizmanto tos algoritmus, kas nodrošina plašāku iesaisti, atgriezenisko saiti,” uzskata E.Korčagins. Nepietiekami ievietota videoinformācija un tādos formātos, kas piedāvā interaktivitāti. Pašvaldības tiek kritizētas arī par saturu. „Izgaismojās divas galējības: sausa, tehniska, juridiska valoda, kurā normālam iedzīvotājam grūti saprast, par ko ir runa, un pārāk vienkāršota, vispārīga informācija, piemēram: „Nāc, iesaisties attīstības plānošanā!””

SPER PIRMOS SOĻUS

Kuldīgas novada domes priekšsēde Inese Astaševska uzskata, ka Valsts kontroles revīzija no-

tikusi stratēģiski nozīmīgā laikā, kad spēkā stāties jaunais Pašvaldību likums, kas paredz lielāku sabiedrības iesaisti, tāpēc „revīzijā iegūtās informācijas analīze, secinājumi un konkrētas rīcības soļi, kā komunikāciju ar sabiedrību padarīt vēl veiksmīgāku, ļaus darbības pārskatīt iespējami labāka rezultāta iegūšanai”. Jau apstiprināts rīcības plāns revīzijas komisijas uzdevumu izpildei. Tiks ieviesta iekšējā kontrole, lai pārraudzītu komunikāciju, līdzdalību un pasākumus. Tiks pārskatīts arī novada jauniešu domes nolikums. Ieteikumi tiks ņemti vērā, izstrādājot arī novada jaunatnes politikas attīstības plānu 2024.–2027. gadam.

Vienlaikus I.Astaševska uzsver, ka Kuldīgas novadā jau daudz darīts, lai jauniešu līdzdalību veicinātu. Arvien aktīvākas kļūst viņu kopienas pagastos. Taču revīzijas ieteikumi palīdzēs saziņu vēl uzlabot. Plānots jauniešu domē aktīvāk iesaistīt skolu pašpārvaldes, jaunieši tiks iesaistīti arī jaunatnes politikas izstrādē. Plānots stiprināt pašvaldības mobilo darbu ar jauniešiem.

NAV VĒRTĒTI PROBLĒMU CĒLOŅI

Atzīstot revīzijas ieteikumu nozīmi tajā, kā pašvaldības dia-

logu ar iedzīvotājiem uzlabot, I.Astaševska tomēr norāda, ka lielākā daļa kritēriju, ko Valsts kontrole vērtēja, nav izpildīti nevienā pašvaldībā. Tas rosina aizdomas par pārlieku vispārīgu pieeju metodoloģijai, nevērtējot iemeslus, kādēļ pašvaldības kritēriji ir vai nav izpildījušas. „Katrā pašvaldībā situācija ir citāda, tāpēc valstspilsētās un novados jāvērtē arī atšķirības iedzīvotāju iesaistes mehānismā,” uzskata priekšsēde. Lai gan Kuldīgas novads attīstības plānošanā iedzīvotājus jau iesaista, konsultējoties ar senioriem, uzņēmējiem, jauniešiem, biedrībām, rīko sabiedriskās apspriešanas, priekšsēde nenoliedz, ka darāmā vēl daudz: „Jāstiprina iedzīvotāju izpratne par plānošanas dokumenta nozīmi un to, kā tas skar viņu ikdienu. Skaidrojošs darbs jāveicina, lai pēc iespējas vairāk cilvēku iesaistītu darba grupās un apspriedēs.”

VAJADZĪGA NAUDA

Atsaucoties uz domnīcas *Providus* pētniekiem, I.Astaševska norāda, ka labas konsultācijas ar iedzīvotājiem no pašvaldības prasa gan laiku, gan naudu. Tāpat tā pieprasa specifiskas darbinieku prasmes. „Taču esam vienprātis ar pētniekiem – pūliņi atsver rezultātu, kas ilgtermiņā būtiski uzlabo pašvaldības darbu, uzticēšanos tās darbiniekiem.”

Uz iedzīvotāju iesaisti priekšsēde raugās kā uz tādu soļu kopumu, kurā nozīme ir ne tikai politikājam motivācijai, bet arī aktīvai gan pašvaldības, gan iedzīvotāju rīcībai. Tas nozīmē, ka svarīgi arī turpmāk finansiāli atbalstīt kopienu, jauniešu sadarbības un līdzdalības projektus, lietojot katrai grupai atbilstošus saziņas kanālus. I.Astaševska arī iedzīvotājus aicina būt aktīviem un uzsver: „Tikai izveidojot atvērtu, iesaistošu vidi, būs iespējams pilnībā izmantot novada kopienas potenciālu un veicināt ilgtspējīgu attīstību visos pagastos.”

VISIEM SAPROTAMI UN ATKLĀTI

Rīgas Stradiņa universitātes komunikācijas zinātnes katedras asociētā profesore Ilva Skulte sarunā ar *Kurzemnieku* par Valsts kontroles ziņojumu atgādina, ka sarunai vienmēr ir divas puses. Taču, ja uzticēšanās varai jau ir zema, tad skaidrs, ka arī pašvaldības aicinājumu parunāt cilvēki

uztvers ar skepsi. Tas jau nosaka to, ka saziņa nebūs veiksmīga.

Arī I.Skulte norāda uz Valsts kontroles ziņojuma formalitāti, jo, vienkārši paskatoties, cik un kādus sociālos tīklus pašvaldības izmanto, un secinot, ka vairāk varētu lietot, piemēram, vietni *Twitter*, nevar spriest par saziņas kvalitāti. Profesore uzskata, ka ir būtiski iedziļināties katrā auditorijā, un iesaka atrast katrai iedzīvotāju grupai atbilstošu informācijas kanālu, piemēram, senioru paaudzei tas aizvien ir drukātais reģionālais laikraksts vai pašvaldības informatīvais izdevums.

„Izgaismojās divas galējības: sausa, tehniska, juridiska valoda, kurā normālam iedzīvotājam grūti saprast, par ko ir runa, un pārāk vienkāršota, vispārīga informācija: „Nāc, iesaisties!””

I.Skulte uzskata, ka no padomju laikiem Latvija mantojusi tradīciju nevis darboties, bet uzklaut politinformāciju, bet tādēļ pašvaldībām jābūt tām, kas līdzdalības un dialoga kultūru veicina arī sarežģītākos jautājumos, kas neaprobežojas ar bērnu rotaļu laukuma izveidi vai mājas siltināšanu. Taču šis uzdevums nav viegls, jo jāiegūst uzmanība nospriegotā informācijas telpā. Turklāt jāprot pat sarežģītus jautājumus paskaidrot visiem saprotami, reizē neko nenoslēpjot, stāstot par riskiem, ieguvumiem un trūkumiem. Šim uzskaitījuma pievienojas vēl viens faktors – viss minētais jāizdara ļoti ierobežotā laikā. Tas patiesi prasa nozīmīgus finanšu resursus un zināšanas, jo būtu jānodarbina profesionāla komunikatoru komanda.

IEGULDĪJUMI SAZIŅAI

Arī Valsts kontrole aicina pašvaldības naudas izmantošanu saziņai ar iedzīvotājiem uztvert kā ieguldījumu un šim nolūkam neskopoties. Tas uzlabos lēmumu un mazinās zaudējumus, ko rada tādi lēmumi, kas nav balstīti sabiedrības vajadzībās. Katrai no 11 pašvaldībām nosūtīti ieteikumi, kas jāievieš vismaz līdz nākamajam gada nogalei.

Dace Vašuka, interneta foto

MANS VALASPRIEKŠ

No darba skolā – pie dārza un ceļojumiem

Ēdolniece un Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma skolotāja Gunita Meiere darbu skolā apvieno ar daudziem vaļaspriekiem, bet atzīst, ka viegli tas nav, jo gribētu tiem vairāk laika.

MĪLAS, SENAS PUĶES

„Manas dārzkopēs gaitas sākas jau sen, kad es apprecējos – pirms 37 gadiem. Kad dzīvoju dzīvoklī, tas bija vairāk saistīts ar dārzeni, bet, kad iegādājos māju, tad jau bija arī daiļdārzs. Es audzēju gan ziemas, gan vasaras puķes. No ziemcietēm vienas no mīlākajām ir peonijas, vēl ir floksi – tādas mīlas, senas puķes. Rozes esmu sākusi audzēt šogad. Vasaras puķes man ir ledenes, pelargonijas podos. Pirmo gadu kopš seniem laikiem vairs neaudzēju petūnijas. Stādus pārku no profesionāļiem, jo viņiem uzticos. Šogad sals ziemā skāra arī manu dārzu. Iestādīju ledenītes un samtenes tieši pirms tam, un viss apsala. Audzēju arī dārzenus, galvenokārt pašu vajadzībām: tomātus mazāk, vairāk gurķus, burkānus, sīpolus.

Darbu skolā nepavisam nav viegli apvienot ar darbiem dārzā, tāpēc liels palīgs ir tēvs. Viņš palīdz laikā applaut mauriņu un apravēt nezāles. Ja tēva nebūtu, tad dobjū būtu vēl mazāk, vairāk būtu mauriņu, jo tos būtu vieglāk kopt. Pēdējos gados arvien mazāk gatavoju krājumus ziemai. Visvairāk ir ievārijumi. Mīlākais ir karaliskais ievārijums: vienādās daļās mellenes, avenes un meža zemenes. Tās uz lēnas uguns karsē un pie-

Gunitas Meieres dārzā.

vieno ievārijuma cukuru. Iznāk tāds: aiztaisi acis un jūties kā vasarā...”

TIK UN TĀ PĀRSTEIDZ

„Vēl viens sirdij tuvs vaļaspriekšs ir ceļošana. Ceļoju diezgan daudz gan darbā, gan atpūtā. Vienmēr pirms tam izpētu visu par galamērķi – ir tomēr labāk braukt gatavai. Bet galamērķis vienmēr pozitīvi pārsteidz. Katra reize atnes jaunas zināšanas, emocijas. Vienas no mīlākajām zemēm man ir Izraēla un Norvēģija. Izraēla ir tik kulturāli bagāta valsts ar tik skaistu dabu!”

Gunita Meiere Taizemē.

NEVIENS TO NELIEK

„Ēst gatavošana ir kā tāda atpūta pēc garas darbdienas. Protams, vajadzīgs brīvs laiks, kura bieži nav, jo darbs skolā prasa ļoti daudz laika. Neviens to neliek darīt. Man ļoti patīk taisīt desertus. No nulles esmu izcepusi īstu lauku torti. Patīk taisīt arī *Cielaviņas* torti. Lutinu radus ar saviem desertiem Ziemassvētkos, Lieldienās. Visai ģimenei iecienītas ir peldošās salas. Tās ir viegli pagatavojamas un daudz laika neprasa.”

Uģis Knops
(Jauno žurnālistu skola)
Gunitas Meieres arhīva foto

RECEPTE

Peldošās salas

Sastāvdaļas: piecas olas, 1 ēd.k. vaniļas cukura, 0,5 l piena, cukurs (pēc garšas).

Atdala olu baltumu no dzeltenuma (no baltumiem taisa salas, no dzeltenumiem – mērci). Baltumam pieber cukuru, dzeltenumam – gan to, gan vaniļas cukuru. Olu baltumu sakuļ stingrās putās. Uzvāra pienu, nogriež mazāku uguni un pa gabaliem tajā liek olas baltuma putas. Tās jāapvāra no abām pusēm. Kamēr piens un putas vārās, dzeltenumu sakuļ tā, lai cukurs pakūst, lai pa virsu ir mazas, gaišas putiņas (kuļ ar roku 3 min). Pienam, kurā vārītas putas, lēnām lej klāt olu dzeltenumu, visu laiku maisot. Neļauj krēmam uzvārties. Visu atdzesē, trauciņā liek krēmu un pa virsu – salas.

PADOMI

No kukaiņiem neaizbēgt

Vasara nav iedomājama bez kukaiņu klātbūtnes gan laukos, gan pilsētā. Der zināt, kā sevi no iespējamajiem kodumiem pasargāt, bet tikpat svarīgi ir zināt, kā rīkoties, ja mazā radība tomēr iekodusi.

LIDOŅI AR DZELONIEM

Pirmais instinkts, izdzirdot biti vai lapseni, ir izvairīties un to gaināt prom. Lai gan kukaiņu nodoms nav uzbrukt, tomēr, sajūtot apdraudējumu, dzelonis var nonākt cilvēka ādā.

Ja bite vai lapsene iedzēlusi, vajag atcerēties pāris vieglu un efektīvu darbību. Jāatbrīvojas no dzeloņa, lai samazinātu iespēju kukaiņa indei organismā izplatīties. Pastāv iespēja, ka dzelonis no koduma vietas neizdosies viegli izvilkēt, un tad šo vietu var pamērcēt sālsūdenī, ļaujot tam *izslīdēt* ārā. Nevajag aizmirst par vēsu kompresi uz koduma vietas, lai pampumu un apsārtumu samazinātu. Dzelonis tur var palikt no trim dienām līdz pat nedēļai, tādēļ ieteicams sazināties ar ģimenes ārstu, vai nevajag lietot kādu ziedi

vai citus medikamentus.

Īpaši jāuzmanās alerģiskiem cilvēkiem, kā arī maziem bērniem, jo pēc kukaiņu dzēliena var rasties liela tūska, elpas trūkums, var sāpīnāties asinsvadi un iestāties šoks. Lai izvairītos no letālām sekām, vasarā der nesāt līdzī ārstu ieteiktās zāles.

Ar neatliekamo medicīnisko palīdzību jāsaņem ikvienam, ja lapsene vai bite iekodusi kaklā vai arī kukainis ir norīts. Tas ir obligāti, lai sevi vai citu cietušo pasargātu no nevēlamām sekām. Gaidot palīdzību, ieteicams sadzelto vietu atvēsināt no ārpuses, kā arī sūkt ledus gabaliņus, lai vēsums samazinātu pietūkumu.

AR ĒRCĒM NEKO NEVAR ZINĀT

Ērces savā ziņā tiek uzskatītas par visbīstamākajām, jo inficēto

kukaiņu pārnēsātās slimības katram cilvēkam var atstāt atšķirīgas sekas. Pēc Slimību profilakses un kontroles centra datiem Latvijā sastopamas trīs ērcu sugas – ganību, taigas un ornamentētā pļavu –, kas pārnēsā ērcu encefalītu, Laimas slimību un ērlīhozi.

Risks, ka ērce piesūksies, saglabājas, bet ir metodes, kā to samazināt un sevi pasargāt. Dodoties mežā vai pļavā, jāvelk pieguļošs, ķermeni nosedzošs apģērbs, bikšu galus ievelkot zeķēs. Ieteicams, lai apģērbs ir gaišs un ērci var pamanīt agrāk. Tirdzniecības vietās var iegādāties kukaiņu atbaidīšanas līdzekļus, bet uzmanība jāpievērš tam, lai aprakstā būtu norādīts – paredzēts tam, lai atvairītu ērces.

Pēc dabā pavadītā laika jāpārbauda kā ķermenis, tā apģērbs. Ja līdzī bijis četrkājainais draugs, jāapskata, vai kāda ērce nav kažokā. Sevi pārbaudot, obligāti jāapskata vietas, kurās āda ir visplānākā: paduses un cirkšņi.

Ja konstatēts, ka ērce piesūku-

sies, pirmais – saglabāt mieru! No ērces var atbrīvoties dažādos veidos, bet rīcībai jābūt seicīgai. Kukainim nedrīkst izraisīt vemšanu, tādēļ tādas tautas metodes kā smērēt dažādas ēteriskas eļļas, spirtu vai sviestu nederēs. Ar pinceti, kas speciāli radīta, lai atbrīvotos no ērces, kukaiņa galviņu saķer pēc iespējas tuvāk ādai un ar rotējošām kustībām ērci izvelk ārā. Farmaceiti iesaka koduma vietu atīrīt ar joda tinktūru vai dezinfekcijas līdzekli.

Divas nedēļas sevi vajag novērot, pievēršot uzmanību gan ērces koduma vietai, gan pārējam ķermenim. Ja parādās sarkani plankumi, slikta dūša vai temperatūra, steidzami jāsaņem ārstu. Jāatceras, ka pret ērcu encefalītu var potēties, tā pret šo slimību veidojot imunitāti.

ODI NAV BĪSTAMI

Lai cik daudz Lieldienās nešūptos, odi atrod iespēju sakost ikvienu. Kādam paliek sarkana, viegli

pamanāma pumpa, citam tikai mazs apsārtums, un no malas pat nevar pateikt, ka kukainis iekodis.

Populārākā, kā arī vieglākā metode, kā izvairīties no odiem, ir atbaidīšanas līdzekļi. Veikalos ir plašs klāsts, un reizēm no piedāvājuma var apjukt. Pirms līdzekļa iegādes vajag izlasīt informāciju uz iepakojuma, pārlicinoties, ka lietotājam nav alerģijas pret izejvielām. Tāpat farmaceiti iesaka apskatīt, vai sastāvā ir ēteriskās eļļas, kas odus atbaida: piparmētru, krustnagliņu, tējas koka un citas.

Oda kodums spēcīgi kairina ādu un rada niezi. Parādās vēlme šo vietu kasīt, un tas var radīt infekcijas. Tāpēc niezi vajag samazināt un koduma vietu dezinficēt. Uz koduma vietas var uzlikt vēsu kompresi vai uzklāt ādu nomierinošu ziedi.

Monta Bērziņa

(Rakstā izmantotas aptieku *Apotheka* un *Mana aptieka*, arī SPKC publikācijas)

PĀRDOD

Koka apšuvuma **DĒĻUS**, sniedz **GALDNIECĪBAS** pakalpojumus. Tālr. 28820081.

SIA **Vēvers** ražo un piegādā priedes skaidu **BRIKETES** (280 EUR/paletes), klucīšus (125 EUR/1,3 m³ maiss). Tālr. 26651831 vai www.vevers.lv. Sadarbojamies ar sociālajiem dienestiem.

Piedāvājam kvalitatīvas bērza **BRIKETES**, ilgi deg, mazs pelnu atlikums, 260,96 EUR par paleti. Tālr. 20331463.

SIA **AJG plus** pārdod sazāģētu nomaļu **MALKU**. Tālr. 29399939.

Sausu **MALKU** maisos, kravās. Tālr. 26544462.

Skaldītu lapkoku **MALKU**. Tālr. 27885688.

Pārdod ar piegādi sausu, skaldītu **MALKU**, 3 m garu malku. Tālr. 29249578.

Skaldītu **MALKU**, piegādā. Tālr. 29428876.

Skaldītu **MALKU**. Tālr. 29254530.

Pārdod skaldītu un kluču **MALKU**. Tālr. 25607959.

MELNZEMI, trūdzeni. Tālr. 29254530.

AUZAS. Tālr. 26648839.

Pārdod divas grūsnas **TELES**, atnesīsies augustā. Tālr. 29663037.

PĒRK

Vienistabas vai divistabu **DZĪVOKLI** Kuldīgā. Tālr. 22447206.

Vietējais mežsaimniecības uzņēmums pērk visu veidu **MEŽA ĪPAŠUMUS** – izcirtumus, jaunaudzes, briestaudzes. Interesē dažāda lieluma platības. Augstākā cena reģionā. Tālr. 25731315.

Pērk izcirtus **MEŽUS** (3000 EUR/ha), jaunaudzes, zemi. Tālr. 28282021.

Pērk **MEŽU**, lauksaimniecības **ZEMI**. Tālr. 29386009.

SIA **Craftwood** pērk **MEŽA ĪPAŠUMUS**. Cena: 1500–10 000 EUR/ha. Tālr. 26360308.

AUTOMAŠĪNAS. Tālr. 20294598.

SIA **AIB** iepērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS**, jērus, zirgus. Iepērkam arī bioloģiskos lopus. Samaksa tūlītēja. Tālr. 20238990.

Z/š **SMAIDAS** pērk **MĀJLOPUS**. Tālr. 29437251, 28393052, 63341221.

SIA **Valinda** pērk **LIELLOPUS, JAUNLOPUS** dzīvsvārā. Tūlītēja samaksa. Tālr. 29434034.

GAIENES Kuldīgā, braucam pakal, arī uz mājām. Tālr. 24914134.

DAŽĀDI

Sertificēts uzņēmums piedāvā **SAULES PANEĻU** uzstādīšanu, tirdzniecību. Līdz 4000 EUR valsts līdzfinansējums, solārās autonomijas. Tālr. 20022405; www.solarway.lv.

Metāla, šifera **JUMTU** mazgāšana, krāsošana. Tālr. 24874343.

Visu veidu **JUMTA** darbi. Tālr. 28254588.

Sertificēts **TAKSATORS** profesionāli izgatavos inventarizācijas lietu jūsu mežam. Cena: 60 EUR! Piedāvājam arī **MEŽAUDZES** novērtēšanu, cirsmu dokumentācijas sagatavošanu, īpašuma robežu, kupicu ierīkošanu un atjaunošanu, bezmaksas konsultācijas. Strādājam visā Latvijā! Tālr. 25731315.

Zāles, latvāņu **PLAUŠANA AR TRIMERI** no 0,03 eiro/m². Tālr. 28999550.

Tīra **AKAS UN URBUMUS**. Tālr. 27448331.

DĀVINA VINILPLATES lielā daudzumā. Tālr. 29565001.

APSVEIKUMS

Laime ir laiks. Piepildīts laiks. Laime ir skaņām, krāsām un smaržām piepildīts laiks.

// Ziedonis /
Kuldīgas Centra vidusskolas kolektīvs sirsnīgi sveic pensionēto skolotāju **INDRU IVETU GAILI** skaistajā dzīves jubilejā.

MAINĀ

Maina **JAUNBŪVI** Talsos bez iekšējās apdares pret lauksaimniecības vai meža zemi. Var būt neapstrādāta zeme, izcirtums, jaunaudze vai briestaudze. Platība: 10–20 ha. Tālr. 26129919.

SVEASKOG

BEZ MAKSAS attīra no krūmiem laukus un citas aizaugušas platības. **PĒRK** zarus, cirsmu atlikumus, šķeldojamo materiālu.

☎ 25 622 293

SIA LANOS (Reģ. nr. 48503014191) sakarā ar uzņēmuma paplašināšanos un jaunas produkcijas ražošanas ieviešanu **STEIDZAMI MEKLĒ**
metālmateriālu metinātāju
(bruto darba alga 1150 EUR–1650 EUR);
metālapstrādātāju
(bruto darba alga 1150 EUR–1500 EUR).

Piedāvājam:

- darbu pieredzējušā komandā;
- sociālās garantijas;
- konkurētspējīgu atalgojumu;
- veselības apdrošināšanu pēc pārbaudes laika;
- izaugsmes iespējas.

Prasības kandidātiem:

ja ir vēlme strādāt – esam gatavi apmācīt.

CV līdz 06.08.2023. sūtīt e-pastā: jolanta.lasmane@libra.no
Kontaktālrūnis: 26130932.
Adrese: Saldus nov., Cieceres pag., *Kalnsētas, Autocentrs*.

DĀRZĀ

Ārija Rudlapa,
agronome

Darbi no 11. līdz 18. jūlijam 11., 12. jūlijs. Augļu dienas. Laiks lasīt ogas, novākt gurķus un tomātus, zaļos zirņus un pupiņu pākstis. Labs brīdis konservēšanai, skābēšanai, ievārījuma gatavošanai u.c. pārstrādes veidiem. Jāatlicina laiks arī tomātu sakopšanai. Uzmanību prasa vīnogulāji – vajag *zaļās operācijas*. Varbūt nepieciešama ražas normēšana plūmēm, ābelēm, bumbierēm. Ķiršiem ogu lasīšanu var apvienot ar vainaga veidošanu.

13.–15. jūlijs. Sakņu dienas. Sēj melnos rutkus, rudens šķirņu redīsus, arī rāceņus un turnepšus rudens ražai. Sēj arī zaļmēslojuma augus, ja ne-

pieciešams, zālājus. Pārjauc un sakārto komposta kaudzes. Novāc ziemas ķiplokus, agros kartupeļus un citus sakņu dārzeņus tūlītējam patēriņam un uzglabāšanai. Lietderīgi piestrādāt pie dārza infrastruktūras sakārtošanas darbiem, kas saistīti ar augsni, piemēram, celiņu veidošanu, sētu uzlikšanu, nogāžu nostiprināšanu un citiem līdzīgiem darbiem.

16. jūlijs. Ziedu diena. Puķu dobes uzmanību prasa vienmēr, lai to krāšņums būtu noturīgs. Laiks apgriezt sēklatzmetņus, novecojušos dzinumus un lapas kā viengadīgiem, tā daudzgadīgiem ziedētājiem. Podos un kastēs krāšņumaugi jāpalutina ar mēslojumu. Tā kā stādi konteineros ir pieejami, var arī iestādīt kaut ko no jauna. Laiks ievākt ārstniecības augus, piparmētras, raudenes, liepziedus un citas sev tīkamas zāles. Jā-

steidz griezt zarus pirtslotām.

17. jūlijs. Sešanai, stādīšanai un ražas vākšanai ne pārāk labvēlīga diena. Atliek vien ravēt, pļaut nezāles un ierobežot kaitēkļus. Labs brīdis augsnes apstrādei nezālainos laukos.

18. jūlijs. Lapu diena. Kā parasti lapu dienās jāieplāno laistīšana. Vislabāk augiem būtu tad, ja tas notiktu agri no rīta, bet vai tas būs parocīgi dārzkopim? Ja rīta stundās laistīt neiznāk, tam jāpievēršas vakara sākumā. Zem klajas debess var arī vēlu vakarā vai naktī. Siltumnīcā gan tomātus nevajadzētu laistīt vēlu un pēc tam nobultēt durvis un logus, tā radot augu slimībām labvēlīgu vidi. Laiks sēt zaļmēslojuma augus un ātri augošus garšaugus, dilles, rukolu, kressalātus, mizunu, lapu sinepes, kā arī rudens šķirņu salātus.

Līdz pirmdienas 11.00 informējiet redakciju par kultūras u.c. pasākumiem.
E-pasts: sludinajumi@kurzemnieks.lv.

kurzemes namiņdaris

VEICAM VISA VEIDA JUMTA SEGUMU UN MĀJU SIENU ATJAUNOŠANU.

AR AUGSTAS KVALITĀTES KRĀSAS PĀRKLĀJUMU, KAS IZVEIDO GUMIJAS SLĀNI.

- ★ **Ūdens necaurlaidība.**
- ★ **Nebojā esošo jumta vai sienu segumu.**
- ★ **Ilgmūžīgs, garantija līdz 10 gadiem.**
- ★ **Vāvu kvalitāte.**
- ★ **Ātri un ērti. Vidēja būve apstrādājama līdz 3 dienu laikā.**
- ★ **Lētas izmaksas 10.25 Eiro/m².**
- ★ **Strādājam bez brīvdienām.**

knnamdaris@gmail.com, +37124440009, +37124440008.

Latvijas Finieris

PĒRKAM CIRSMAS UN BĒRZA FINIERKLUČUS VISĀ LATVIJĀ!
 uzzini vairāk www.finierklucis.lv

Pasaules līderis.
 Ar stabilu pamatu Latvijā.

DĀRZĀ

Ja tinējs visu notinis

Kuldīdzniece interesējas, kā cīnīties ar tīklkodi, kas šogad ne tikai notinusi un noēdusi lapas augļu kokiem un ogu krūmiem, bet arī ieaudusies dekoratīvajos stādījumos un dzīvžogos.

Valsts augu aizsardzības dienesta Kurzemes reģionālās nodaļas vecākā inspektore Māra Bērziņa skaidro, ka siltās un saulainās vasarās tīklkodes ir ļoti izplatītas un šajā laikā ar tām cīnīties tikpat kā nevar. Var vienīgi mēģināt iznīcināt kūniņas, lai kaitēkļi nepavairotos. Gandrīz katrai koku vai krūmu sugai pēc nosaukuma ir sava tīklkode, bet iznākums vienāds. Kāpuri izgauž caurumus lapās, kas sakalst un nobrūnē, tad tie pārceļo uz zaru galiem, saauz vairākas lapas kopā, izveidojot tīklojumu.

Tīklkodes var uzskatīt par vienu no nozīmīgākajiem augļu koku kaitēkļiem, tomēr ražu tie būtiski neietekmē. Ābeļu tīklkode var vizuāli pabojāt mazu ābelīti – lielu, spēcīgu koku nograuzt nevar. Speciāliste atceras, ka vienugad Putnudārzā visi ķirši, Kaukāza plūmes un vēl citi koki no vienas vietas bijuši notīti balti kā zīdā. Saimnieks neko nebija darījis, lai kaitēkļus ierobežotu. Bet nākamajā gadā augļu dārzs sazaļojis, it kā nekas nebūtu bijis.

Ja kāpurs savu padarījis un kokam ir riņķī tīkls, tad nav nozīmes lietot augu aizsardzības līdzekļus un kaut ko pūst virsū. Var vienkārši ar rokām novākt ligzdas un tīklojumu. Lielākiem kokiem, kam zari augsti, var izmantot platu grābekli ar garu kātu. Tinējs viegli aptinas ap mietu – satin čumuru un izvelk no lapotnes. Svarīgi, ka savāko nedrīkst atstāt zemē vai – vēl trakāk – likt dārzā atkritumu kaudzē, kur tiek veidots komposts. Labvēlīgos laikapstākļos kaitēkļi un slimības būs atkal klāt vēl lielākā skaitā. Var sadedzināt vai iemest atkritumu maisā un galu cieši nosiet. Pilnībā iznīcināt diez vai izdosies, var tikai mazināt izplatību un ietekmi dārzā.

Daina Tafelberga

REPORTĀŽA

Dziedot un dejojot ceļas un iet gulēt

Tāpat kā citus gadus Kuldīgas novada kolektīvi Dziesmu svētku nedēļā dzīvoja Rīgas Hanzas vidusskolā. Kādam paveicies ar lielāku un slēgtu telpu, citam atvēlēts vestibils, taču nesūdzas neviens – esot gardi paēduši un nedaudz iznācis pagulēt.

RĪTA APGAIĒ

Pēc ģenerālmēģinājuma uzvedumam *Mūžīgais dzinējs* lielākie ballētāji sestdien ceļas vien 15.00. Dzirdot *labrīt*, ejam aprunāties, kā nakts aizvadīta. Stāsta Jurģis Galiņš no Alsungas *Suitiem*: „Gulēt aizgāju šorīt, kad saulīte sāka aust. Pēc kārtīgi nodejota koncerta kārtīgi jāatpūšas. Ēdiens ir ļoti garšīgs – par to paldies pavāriņiem, un, ja labi runā, var sarunāt arī papildporciju. Kā jūtos? Kājas sāp!”

Kolektīvi *Snēpele* un Pelču *Sābri* brīvāku dienu rītos ceļas ar kopīgu modināšanu. Stāsta Aiga Bulava: „Mūs pieceļ viens kolektīvs, un mēs ejam līdzīdi modināt pārējos. Šādu apli beidzam 7.00. Ja kādam ir nogurums, pa dienu vēl var izgulēt, jo diena iznāca brīva.”

PAR MALTĪTĒM – DĀVANAS UN DZIESMAS

Visi dalībnieki kā viens atzīst, ka ēdiens Hanzas vidusskolā bijis ļoti garšīgs. Lai pateiktu paldies pavāriņiem un citiem darbiniekiem, kolektīvi ierodas ar muzikālu priekšnesumu, konfekšu kastēm un šampanieti. Ēdnīcas vadītāja Sabīne Penava stāsta, ka no tik jaukiem pārsteigumiem asaras acīs bijis daudz reižu: „Neviens nav izlēpis, viss visiem garšo. Visi tik ļoti pozitīvi cilvēki!” Pārsteidzis arī priekšnesums no *Suitu sievām*: „Viņas dziedāja tik sirsnīgi un vienlaikus ir tik temperamentīgas! Kad kolēģe aiz aizkustinājuma sāka raudāt, viņas noteica: „Ko čtksti? Aiziet – mums gribas ēst!” Jūtams, ka ir kārtīgas kurzemnieces.”

SADRAUDZĒJAS AR ANGLIJAS KOLEKTĪVU

Vārmes *Dimdaru* dejojāji svētdien ceļas ar smaidu, un par vakardienas lieluzvedumu stāsta Kristīne Medne, Valdis Braslauskis un Aija Zirne: „Bija visas emocijas, kādas vien var iegūt! Emociju jūra! Nogurums

Rīgas Hanzas vidusskolas ēdnīcas priecīgās darbinieces visu nedēļu jutušas kurzemnieku sirsnību un arī temperamentu.

liels, taču to attaisno labi padarītā darba sajūta, gandarījums. Dejojam divas Kurzemes un divas Zemgales dejas. Mums vislabāk iznāk anturāža, ko iemācījāmies šeit. Tas ir uznaiciens starp dejām, vienkāršām kustībām piepildot laukumu. Nedēļas laikā sadraudzējāmies ar diasporas kolektīvu no Anglijas,

kas finālā stāvēja mums aiz muguras.” Brīvajos brīžos dažī pamanījušies uzspēlēt pokeru ar Alsungas *Suitu* dejojājiem.

SVĒTKOS IR JĀSVIN

Gundega Agrita Januša-Mūrniece no *Suitiem* teic, ka, guļot vienā telpā ar *Dimdariem*, sadraudzējušies, guvuši neaiz-

XXVII VISPĀRĒJIE LATVIŠU DZIESMU UN XVII DEJU SVĒTKI

mirstamas emocijas un arī izgulējušies: „Pirmajā koncertā emocijas bija vislielākās, taču, kad pēc kārtas jādejo četri, tad jau kļūst mierīgāk. Mums vislabāk patīk dejas *Kripu, krapu* un *Zintnieki*. Pirmo reizi dejuju ar vīru, kuram šie ir pirmie svētki.” Rihards Mūrnieks atklāj: „Secinājām, ka dejas izdosies tad, ja zināsim stadiona ģeogrāfiju. Ja esi pārliecināts, kur jāatrodas un jāiet tālāk, tad sāc domāt, kā likt rokas un nostiept kājas.” A.Mūrniece stāsta, ka ballējušies piektdienas vakarā, taču sestdien pēc noslēguma koncerta gulējuši: „Kā ballējam? Izvelkam tumbiņu un ejam pa skolu! Nakstī mūs parāva līdzīdi citi kolektīvi, kas šo apgaitu taisīja. Uz rīta pusi pa skolu staigājām vesels bars. Bija arī kāds dusmīgais – dabūjām klausīties pārmetumus, taču galu galā esam atbraukuši atpūsties un Dziesmu svētkus svinēt! Nav ko cepties!” Paši izgulējušies labi, jo Alsungas pagasta pārvalde līdzīdi iedevusi ērtus matračus.

Amandas Gustovskas teksts un foto